

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ КНИЋ, на седници од 18.11.2022. године, на основу члана 15. став 1. тачка 3. Закона о јавном здрављу („Сл. гласник РС“, бр. 15/2016), члана 37. став 1. тачка 4. Статута општине Кнић („Службени гласник општине Кнић“, бр. 1/19 и 14/21), члана 151. став 2. Пословника о раду Скупштине општине Кнић („Службени гласник општине Кнић“, бр. 4/19), усвојила је

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ОПШТИНА КНИЋ



**ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ОПШТИНЕ КНИЋ
2022 – 2026**

САДРЖАЈ

УВОД

Уводна реч председника општине
Увод
Савет за здравље
Радна група за израду Плана
Методологија рада
Принципи и вредности
Визија
Мисија
Општи циљ
Специфични циљеви

ЗДРАВСТВЕНИ ПРОФИЛ/СЛИКА ЗДРАВЉА

1. Подаци о територији града
2. Витални и демографски показатељи
3. Здравствени показатељи
 - 3.1 Индикатори доступности здравствене заштите ЈЛС/ЛС
 - 3.2 Индикатори ефикасности здравствене заштите ЈЛС/ЛС
 - 3.3 Индикатори квалитета здравствене заштите ЈЛС/ЛС
 - 3.4 Индикатори здравственог стања становништва
 - 3.5 Индикатори детерминанти здравља
4. Показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести
5. Социоекономски услови
6. Показатељи стања животне средине
 - 6.1. Квалитет ваздуха
 - 6.2 Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће и вода за спорт и рекреацију
 - 6.3. Управљање опадом
 - 6.4. Квалитет отпадних вода
 - 6.5. Присуство и бројност инсеката и глодара
7. Урбани дизајн општине

- 8. Организација заједнице**
 - 8.1 Локална самоуправа**
 - 8.2. Систем здравствене заштите**
 - 8.2.1. Дом здравља**
 - 8.2.2. Општа болница**
 - 8.2.3. Завод за јавно здравље**
 - 8.3. Образовни систем**
 - 8.3.1 Образовни статус становништва**
 - 8.4. Социјална заштита на локалном нивоу**
 - 8.4.1. Установе социјалне заштите**
 - 8.4.2. Услуге социјалне заштите на локалном нивоу**
 - 8.4.3. Корисници социјалне заштите**
- 9. Деца: рани развој као императив**
 - 9.1. Млади као рањива група**
 - 9.2 Старији као рањива група**
- 10. Безбедност у заједници**
 - 10.1. Малолетничка делинквенција**
- 11. Рекреација и спорт**
 - 11.1. Спортски клубови , удружења и објекти**
 - 11.2. Школски и рекреативни спорт**
- 12. Култура**
- 13. Медији**
- 14. Верске заједнице**
- 15. Удружења грађана**
- 16. Финансирање здравља на локалном нивоу**
- 17. Процена јавноздравствених потреба становништва**
- 18. SWOT анализа**
- АКЦИОНИ ПЛАН**
- ИЗВЕШТАВАЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ**

Уводна реч председника општине:



Здравље је највреднији ресурс сваког појединца, породице, друштва, нације и најсигурнија инвестиција за будућност.

Јавно здравље је скуп знања, вештина и активности усмерених на унапређење здравља, спречавање и сузбијање болести, продужење и побољшање квалитета живота путем организованих мера друштва.

То је начин размишљања, скуп дисциплина, институција друштва и начин рада.

Документ који је пред вама представља не само смернице него и пажљиво осмишљене будуће кораке и улагања која су потребна како би се оснажио и унапредио систем примарне здравствене заштите који представља темељ целокупног здравственог система. Наши дугорочни циљ је превенција, померање тежишта наших здравствених установа са болести на факторе ризика, развој скрининг програма, креирање активности у области промоције здравља и здравих стилова живота.

Наша локална самоуправа од 2016. године планирано и систематски улаже у објекте примарне здравствене заштите, обновили смо све амбуланте, улагали у опрему, пројектно финансирамо рад здравственог особља како бисмо омогућили функционисање амбуланти и у селима, које ресорно министарство не препознаје као приоритет. Опремање установа по најсавременијим стандардима у здравству као и улагање у људске ресурсе који представљају најважнији и најснажнији стуб здравственог система, наши су дугорочни циљеви.

Кнић је неразвијена општина, треће категорије, територијално веома разуђена са негативним природним прираштајем и великим бројем старачких и самачких домаћинстава. То су области у којима ћемо и у будућности највише радити. Када је реч о популационој политици локална самоуправа и држава су на заједничком задатку у борби за опстанак нације. Мора да нас буде више, ми у општини Кнић кроз улагање у инфраструктуру, школе, вртиће, амбуланте стварамо услове за бољи живот и останак младих на селу. Уз помоћ државе Србије обезбеђујемо финансијска средства за незапослене породиље, пружамо бесплатан боравак деце у вртићима, бесплатно учење страних јерзика, услуге логопеда и соматопеда, снижавамо трошкове родитељства. То је била и остаје наша стратегија.

Знамо да нам предстоји још много посла када је реч о побољшању квалитета пружања здравствених услуга, доступности здравствене заштите, посебно за најосетљивије групе становништва. Били смо отворени и за примедбе и сугестије наших суграђана које су се односиле, између осталог, на побољшање квалитета комуникације и успостављање односа поверења између пацијента и здравственог радника. И то смо задали себи као важан задатак у овом стратешком документу.

Општина Кнић је пољопривредна, сеоска средина са здравом, нетакнутом природом, а уз добро уређен здравствени систем, показали смо у време ковида када у време ванредног стања нисмо имали заражене, одлична је баријера пандемијама светских размера.

Здравље наших грађана биће нам приоритет и у наредном периоду.

У Книћу,
Јун 2022. године

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ

Срећко Илић
Милић Срећко

УВОД

План јавног здравља општине Кнић је локални стратешки документ јавног здравља уведен као обавеза Законом о јавном здрављу (2016) који предлаже савет за здравље и усваја га Скупштина ЈЛС. План јавног здравља општине Кнић се доноси први пут. План се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње.

Јавно здравље је умеће превенције продужавања живота и унапређења менталног и физичког здравља и ефикасности путем организованих напора заједнице. Стога План јавног здравља наше општине (у даљем тексту: План) подржава унапређење здравља, спречавање болести и продужење квалитетног живота становништва. Добро здравље је од суштинског значаја за одрживи економски и друштвени развој и основна брига у животу сваке особе, свих породица и заједнице.

Позитивном законском регулативом у Републици Србији, која је усклађена са законима ЕУ, створили су се потребни правни оквири да јединице локалне самоуправе у складу са специфичностима у својој средини, приступе решавању проблема карактеристичних за своју територију.

План идентификује приоритетна подручја где је унапређење здравља и квалитета живота могуће, разлаже циљеве на основне активности и одговорности свих актера у области јавног здравља. План је документ који утврђује оквир за деловање и идентификује даље правце, остављајући простор за решавање старих и нових изазова.

Вредносни принципи на којима почива систем јавног здравља у Републици Србији јесу:

- одговорност државе и друштва за здравље,
- развој свих облика партнерства за унапређење здравља,
- усмеравање на популацију и друштвене групе,
- оријентација ка локалној самоуправи,
- интерсекторски и мултидисциплинарни рад,
- предузимање акција за социјалне одреднице, факторе ризика и смањивање неједнакости у здрављу.

ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТИ, ПРАВНИ И ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР БИТАН ЗА ПЛАН ЈАВНОГ ЗДРАВЉА

Устав Републике даје широко право на здравље и здравствену заштиту сваком грађанину. Кровни закон у овој области је Закон о јавном здрављу, а Национална стратегија јавног здравља је основни стратешки документ на који се ослања план јавног здравља наше општине.

Закон о локалној самоуправи¹ у члану 20. регулише надлежности општине као јединице локалне самоуправе, Локалне самоуправе у Србији преузеле су на себе нове одговорности у очувању и унапређењу здравља људи на својим територијама. Брига за јавно здравље постаје заједнички циљ и обавеза управе али и читаве заједнице. Активан избор програма и успостављање приоритета на локалном нивоу јесу одговорност, изазов али и велика шанса локалним самоуправама да ће се нешто суштински побољшати када је у питању јавно здравље у њиховим срединама. Закон о здравственој заштити² уређује надлежности јединица локалне самоуправе у здравственој заштити тако што их дефинише као друштвену бригу за здравље, па у члану 13. дефинише мере из надлежности локалне самоуправе, а у члану 17. општи интерес у здравственој заштити грађана. Закон о правима пацијената³ дефинише права и одговорности пацијента у здравственом систему Републике Србије, а уводи и институт заштите права пацијената и то тако што прописује да је обезбеђује јединица локалне самоуправе одређивањем лица које обавља послове саветника за заштиту права пацијената и образовањем Савета за здравље. Закон у члану 42. утврђује делокруг рада Савета и његов састав, као и обавезу ЈЛС да статутом утврди задатке Савета.

Закон о јавном здрављу⁴ дефинише сва кључна питања у вези са јавним здрављем, систем јавног здравља у РС, носиоце послова, учеснике у области јавног здравља, као и области ЈЗ и на крају врсте докумената, начин њиховог доношења и садржај докумената јавног здравља на нивоу ЈЛС. Нарочито дефинише да у састав Савета за здравље обавезно улази и представник надлежног Завода односно Института за јавно здравље. Задатак локалне самоуправе је спровођење друштвене бриге за јавно здравље на локалном нивоу.

¹ „Сл. гласник РС“ бр. 129/07, 83/14- и др. закон, 101/2016- и др. закон и 47/2018).

² „Сл. гласник РС“ бр. 25/19.

³ Закон о правима пацијената "Службени гласник РС", бр. 45 од 22. маја 2013, 25 од 3. априла 2019 - др. Закон.

⁴ Закон о јавном здрављу. "Службени гласник РС", број 15 од 25. фебруара 2016.

Друштвена брига за јавно здравље на нивоу локалне самоуправе (ЗЈЗ, члан 14) представља *мере за обезбеђивање и спровођење активности у областима деловања јавног здравља, у оквиру посебних програма из области јавног здравља*, од интереса за становништво на територији јединице локалне самоуправе, и то: међусекторску сарадњу, координацију, подстицање, организацију и усмеравање спровођења активности у областима јавног здравља која се остварује заједничком активношћу органа јединица локалне самоуправе, носилаца и учесника у области јавног здравља; праћење здравственог стања становништва и рада здравствене службе, као и предлагање и предузимање мера за њихово унапређење; промоцију здравља и спровођење мера за очување и унапређење здравља и животне средине и радне околине, епидемиолошки надзор, спречавање и сузбијање заразних и незаразних болести, повреда и фактора ризика; обезбеђивање услова за обављање делатности здравствених установа, планирање и остваривање програма у области јавног здравља; обезбеђивање услова за брзо реаговање у кризним и ванредним ситуацијама у складу са мерама Владе; обезбеђивање услова за праћење стања животне средине (воде, ваздуха, земљишта, буке, вибрација, јонизујућег и нејонизујућег зрачења) и утицаја фактора животне средине и радне околине на здравље; обезбеђивање услова за снабдевање становништва здравствено исправном водом за пиће и безбедном храном, диспозицију отпадних материја и одговарајуће услове животне средине и радне околине; обезбеђивање услова за обављање активности из области епидемиолошког надзора; јачање капацитета носилаца активности и учесника у областима деловања јавног здравља; обавештавање надлежних државних органа и јавности о свим ризицима и другим јавноздравственим проблемима који могу имати негативне последице по здравље становништва; подршку раду и развоју носилаца активности и учесника у систему јавног здравља на својој територији. Сем наведених, ту су и законски прописи који упућују на јавно здравље по областима јавног здравља.

У области ФИЗИЧКО, МЕНТАЛНО И СОЦИЈАЛНО ЗДРАВЉЕ законска регулатива за области спорта, културе, уметности, социјалне политике, заштите права нарочито осетљивих група, становања, рада и остваривања права грађана, чини корпус прописа који детерминишу одреднице физичког, менталног и социјалног здравља становништва.

ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ као област јавног здравља обухвата законске прописе из свих области здравствене заштите, стандарде у области здравствене заштите, прописе о заштити становништва од заразних болести и прописе који реферирају на хроничне незаразне болести, а нарочито законске и подзаконске акте који се односе на превенцију обољевања и активности које подстичу превентивно деловање.

ЖИВОТНА СРЕДИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА као област јавног здравља обухватају законску регулативу у области заштите животне средине,

урбанизма, грађевине, заштите природе, саобраћаја, становања, комуналних делатности, грађевине итд.

РАДНА ОКОЛИНА И ЗДРАВЉЕ СТАНОВНИШТВА подразумевају деловање на основу прописа о безбедности и здрављу на раду и прописа о заштити животне средине.

ОРГАНИЗАЦИЈА И ФУНКЦИОНИСАЊЕ ЗДРАВСТВЕНОГ СИСТЕМА реферирају на законска и подзаконска акта из области здравствене заштите и осигурања, права пацијената и стандарда услуга у области здравствене заштите и прописи који ближе одређују наведене области.

КРИЗНЕ И ВАНРЕДНЕ СИТУАЦИЈЕ су област јавог здравља директно везана за прописе о ванредним ситуацијама, прописе о заштити становништва од заразних болести, о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама природних катастрофа итд.

Национална Стратегија јавног здравља РС „Здрави људи, здравље у свим политикама“ (2017–2025)⁵ подржава испуњавање друштвене бриге за здравље људи и подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне и радне средине. Стратегија се заснива на промоцији здравља и примарној превенцији, а циљеви се остварују кроз све облике партнерства за здравље и наглашавање значаја свеобухватног приступа путем интердисциплинарности и мултисекторске сарадње. Кључне области у радној верзији Стратегије јавног здравља РС јесу: промоција здравља, превенција болести, повреда и ризика по здравље, организација са менаџментом здравствене службе, функционисање друштвених система повезаних са здрављем, стално унапређење квалитета и мерење исхода свих активности у вези са очувањем и унапређењем здравља становништва.

Национални планови и програми који су од важности за План:

- Национални програм кардиолошке здравствене заштите
- План за борбу против дрога у Републици Србији
- План развоја здравља младих у Републици Србији
- План контроле дувана
- План развоја заштите менталног здравља
- Национална План за борбу против ХИВ/АИДС-а
- Национални програм Србија против рака
- Национални програм за превенцију колоректалног карцинома
- Национални програм за превенцију рака дојке
- Национални програм превенције и ране детекције типа два дијабетеса

⁵ "Службени гласник РС", број 61 од 8. августа 2018.

- Национални програм за превенцију рака грлића материце
- Национални програм превентивне стоматолошке заштите.

Донета су и подзаконски акти којима се ближе уређује деловање локалне самоуправе у областима јавног здравља, и то два Правилника. Правилник о ближим условима и обавезама за деловање у области јавног здравља⁶ дефинише обавезе учесника јавног здравља, а нарочито носиоца активности јавног здравља. Правилник о ближим условима за спровођење јавног здравља у области животне средине и здравља становништва⁷ мултисекторским приступом уређује специфична питања здравља у животној средини у односу на све аспекте јавних политика које је дефинишу.

Савет за здравље

Носилац послова друштвене бриге за здравље на нивоу ЈЛС јесте Савет за здравље (у даљем тексту: Савет). Савет за здравље се формира одлуком јединице локалне самоуправе. Рад Савета је уређен пословником који усваја Скупштина. Састав Савета је обавезан и прописан Законом о правима пацијената⁸ У складу са чланом 49. Закона о правима пацијената и чланом 15. Закона о јавном здрављу образован је Савет за здравље.

Чланови Савета су:

-Председник савета: Др. стом. Ђоковић Ђорђе - представник локалне самоуправе

1. Тања Николић Гавриловић – представник локалне самоуправе
2. Светлана Анђелић – представник локалне самоуправе
3. Др Милован Исаиловић – представник локалне самоуправе
4. Јелена Обрадовић – представник ИЗЈЗ Крагујевац
5. Др Марија Трифуновић – директор ДЗ „Даница и Коста Шамановић“ Кнић
6. Др Бојана Тадић – педијатар ДЗ „Даница и Коста Шамановић“ Кнић
7. Др Снежана Шебек – гинеколог ДЗ „Даница и Коста Шамановић“ Кнић
8. Др Ана Ђорђевић – стоматолог ДЗ „Даница и Коста Шамановић“ Кнић
9. Александра Спасојевић – директор ЦЗСР Кнић
10. Славица Савковић – директор Предшколске установе „Цветић“ Кнић
11. Сениша Чпајак – представник Републичког фонда за здравствено осигурање

⁶ Службени гласник РС", број 94 од 27. децембра 2019.

⁷ "Службени гласник РС", број 34 од 17. маја 2019.

⁸Закон о правима пацијената,,Службени гласник РС“, бр. 45/13.

Задаци Савета:

1) у области заштите права пацијената:

- разматра приговоре о повреди појединачних права пацијената на основу достављених и прикупљених доказа и утврђених чињеница;
- о утврђеним чињеницама обавештава подносиоца приговора и пружаоца здравствене услуге на кога се приговор односи и даје одговарајуће препоруке;
- разматра извештаје саветника пацијената, прати остваривање права пацијената на територији општине Кнић и предлаже мере за заштиту и промоцију права пацијената;
- подношење годишњег извештаја о раду и предузетим мерама за заштиту права пацијената општинском/градском већу и министарству надлежном за послове здравља, а ради информисања и остваривања потребне сарадње извештај се доставља и Заштитнику грађанана.

2) у областима јавног здравља из члана 5. Закона о јавном здрављу :

- међусекторска сарадња, координација, подстицање, организација и усмеравање спровођења активности у области деловања јавног здравља на нивоу града, заједничком активношћу са органима града, носиоцима активности и другим учесницима у систему јавног здравља;
- прати извештаје Института за јавно здравље Крагујевац о анализи здравственог стања становништва на територији општине Кнић, који за то наменски определи средства у оквиру посебних програма из области јавног здравља од интереса за становништво на територији општине Кнић и предлаже мере за њихово унапређење, укључујући мере за развој интегрисаних услуга у локалној самоуправи;
- доноси предлог плана јавног здравља на нивоу града/општине, који усваја Скупштина општине и прати његово спровођење кроз посебне програме из области јавног здравља;
- иницира и прати спровођења активности промоције здравља и спровођења мера за очување и унапређење здравља, спречавања и сузбијања заразних и хроничних незаразних болести, повреда и фактора ризика на територији града/општине кроз посебне програме из области јавног здравља;
- даје мишљења на извештај о остваривању посебних програма у области јавног здравља, које доноси град;
- учествује у различитим областима деловања јавног здравља у кризним и ванредним ситуацијама из члана 11. Закона о јавном здрављу;
- јача капацитете носилаца активности и учесника у областима деловања јавног здравља ;
- обавештавање јавности о свом раду;
- даје подршку раду и развоју носиоца активности и учесника у систему јавног здравља на територији општине Кнић, у складу са Законом о јавном здрављу;
- извештава јединице локалне самоуправе и Институт за јавно здравље Крагујевац о свом раду у областима деловања јавног здравља
- прати и координира рад установа примарне здравствене заштите;

- унапређује приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите на територији града;
- предлаже и предузима мере са крајњим циљем унапређења ефикасности рада и задовољства корисника;
- утврђује приоритете у здравственој заштити и стара се о њиховом спровођењу;
- унапређује односе са републичким и регионалним институцијама, установама и организацијама Обавља и друге послове и задатаке у складу и на начин утврђен одредбама Пословника Општинског већа и одредбама Пословника Савета за здравље.

Савет може образовати радне тимове за поједина питања из области јавног здравља и заштите права пацијента.

Чланови радне групе за израду нацрта плана јавног здравља су:

- Др. стом. Ђоковић Ђорђе, члан општинског већа за здравство, социјалну заштиту и друштвену бригу о деци,
- Тања Николић Гавриловић, заменик председника општине,
- Јелена Обрадовић, представник ИЗЈЗ Крагујевац,
- Александра Спасојевић, директор ЦЗСР Кнић,
- Синиша Чпајак, представник Републичког фонда за здравствено осигурање,
- Марија Андрић, шеф кабинета председника општине,
- Зорица Ковачевић, Сарадник у канцеларији за ЛЕР

У процесу израде, активно су учествовали и следећи актери јавног здравља на нивоу општине:

„Центар за социјални рад Кнић“, Дом здравља „Даница и Коста Шамановић“, радници ОУ општине Кнић, чланови општинског већа општине Кнић.

МЕТОДОЛОГИЈА ИЗРАДЕ ПЛАНА ЈАВНОГ ЗДРАВЉА ГРАДА/ОПШТИНЕ

План јавног здравља обухвата период од 2022. до 2026. и сама израда је прошла кроз следеће фазе:

1. Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља: подршка Сталне конференције градова и општина (даље: СКГО) у изради Плана, формирање радне групе за израду Плана ЈЗ, одређивање координатора РГ за сарадњу са СКГО и вођење процеса израде документа
2. Израда здравственог профила/слике здравља града: 3 радионице

3. Стратешко и акционо планирање: 3 радионице
4. Процес јавне расправе
5. Усвајање стратешког документа од стране Скупштине општине

Стварање предуслова за реализацију процеса израде Плана јавног здравља

Први корак у процесу израде Плана је било формирање Радне групе за израду и дефинисање динамике будућих активности како би финални стратешки документ био усвојен на седници Скупштине града у текућој години, уз пружање подршке од стране СКГО. У припремној фази договорено је да План јавног здравља буде стратешки документ који планира активности за период од 4 година (2022-2026) уз детаљан план (акциони план). Такође је договорено да ће у свакој наредној години коју обухвата План бити спроведен процес процене постигнутих резултата у претходној години (ревизија), што ће уз стратешке правце из Плана бити основа за креирање програма за наредну годину.

Јавности је представљен улазак у процес израде Плана, његова важност за нашу заједницу и сви су позвани да учествују у предстојећој процени јавноздравствених потреба и приоритета.

Израда здравственог профила /слике здравља је један је од кључних корака у процесу израде Плана јавног здравља. Подаци који су прикупљани подељени су у следеће категорије: географски, демографски и витални показатељи; здравствени показатељи; показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести; показатељи стања животне средине; урбани дизајн града; организација заједнице; безбедност у заједници; рекреација, спорт и култура, медији, верске заједнице и организације, ставови и јавноздравствене потребе становништва и заједнице, финансирање и SWOT анализа.

Наведени показатељи су прикупљени кроз различите базе података, анализу показатеља здравственог стања становништва града, испитивањем потреба становништва методом брзе процене и анкетама у широком консултативном процесу. Одржане су три радионице на теме:

I: Представљање методологије процеса, тренутног стања и изазова у процесу планирања ЈЗ; припрема упитника за процену јавноздравствених потреба становника општине и испитивање јавноздравствених потреба становника;

II – Припрема за израду слике здравља: представљање фолдера са подацима и питања којима се ЈЛС руководе у изради слике здравља

III – Довршавање слике здравља – представљање слике здравља: анализе стања, јавноздравствених потреба становника, израда SWOT анализе, дефиниција приоритета. Слика здравља и анализа потреба су објављене на сајту града/општине.

Временски период: јул-септембар 2022.

Стратешко и акционо планирање – на основу прикупљених података кроз реализацију 3 радионице:

I – Представљање разрађеног модела СКГО акционог плана ЈЗ, анализа и избор активности методом елиминације, одређивање визије, мисије, општег и специфичних циљева.

II- Измене и допуне предложених активности и прецизирање почетних и жељених вредности индикатора у активностима.

III- финално представљање Плана јавног здравља са акционим планом пред Саветом за здравље и разговор о потенцијалним програмима јавног здравља за

наредну годину, што уједно представља и предлог буџетског оквира за прву годину акционог плана.

Временски оквир: септембар-октобар 2022.

Савет за здравље је усвојио нацрт Плана јавног здравља са акционим планом и проследио га општинском већу дана 10.11.2022. године на одобрење. Обављена је презентација пред општинским већем и покренута јавна расправа о предлогу Плана у трајању од (15) дана, током октобра 2022. У току периода јавне расправе није било коментара; Коначни предлог Плана јавног здравља са акционим планом је упућен у скупштинску процедуру усвајања.

ПРИНЦИПИ И ВРЕДНОСТИ

Јавно здравље је шири концепт од здравствене заштите. Јавним здрављем се унапређује како здравље појединца, тако и читаве популације или заједнице као и животне средине. Начин и услови живота највише утичу на здравље, те је неопходно радити на њиховом побољшању и то кроз координисане активности свих сектора. Наведено чини да јавно здравље има изразито интерсекторски карактер. Суштина је да се све политике које општина спроводи и планирају, базирају на принципима унапређења здравља и превенције фактора ризика и болести.

Основни принципи на којима се заснива План јавног здравља су:

- **Поштовање и унапређивање основних људских права** - Неговање толеранције и разумевање различитости, одсуство сваке дискриминације засноване на постојању инвалидитета, полним, расним, језичким, верским, етничким и свим другим разликама и неговање и унапређивање међусобног разумевања и равноправности.
- **Принцип једнаких могућности** - Обезбедити могућност коришћења јавноздравствених ресурса и могућности за све грађане и све циљне групе истом доступношћу у свим сферама пружања услуга у јавном, приватном и невладином сектору и уз поштовање могућности избора.
- **Целовит приступ** - Неговање разноврсности и компатибилности услуга и ресурса из различитих области деловања јавног здравља и заједничког проактивног деловања
- **Партиципативност** - Обезбеђење учешћа актера јавног здравља на нивоу града/општине у доношењу и спровођењу јавноздравствених политика и о начину задовољавања јавноздравствених потреба становника и омогућавање одговорности за здраве личне изборе.
- **Транспарентност** - Увремењено, актуелно, отворено извештавање јавности, корисника и свих заинтересованих циљних група о могућностима, процесима или резултатима у

свим областима деловања јавног здравља на нивоу локалне самоуправе.

Придржавајући се наведених принципа у процесу доношења Плана јавног здравља општине Кнић за период 2022 – 2026 године могуће је тежити вредностима као што су:

- хуманост, одговорност, једнакост и правичност у здрављу, солидарност, заснованост на доказима, толеранција, укљученост.

План јавног здравља представља основ друштвене бриге за јавно здравље наше општине и обезбеђивање услова у којима грађани могу да буду здрави. Он такође чини основу за доношење и спровођење програма јавног здравља, а све у циљу унапређења здравља и квалитета живота становника локалне заједнице. Цео овај процес доводи до преузимања одговорности за здравље на нивоу локалне заједнице и свих њених актера. Циљ „Боље здравље за све, здравље у свим политикама“ достићи ћемо ако створимо друштвену климу у којој се здравље препознаје као врхунска вредност, потенцијал и предуслов за развој локалне заједнице и целе земље. Други велики задатак је јавноздравствена писменост и одговорност заједнице и појединца. Трећи услов је јачање јавноздравствених капацитета и компетенција свих актера посебно на нивоу локалне заједнице. И наравно, сарадња и повезивање свих актера враћају нас на почетак: здравље у свим политикама.

ВИЗИЈА:

Здрави људи, препорођена општина Кнић

МИСИЈА:

Наша мисија је да подстакнемо, спроведемо, али и испратимо резултате мера које су усмерене на очување и унапређење здравља општине Кнић, а које се спроводе у сарадњи локалне самоуправе, установа социјалне, здравствене заштите, друштва и свих других чинилаца повезаних са здрављем.

ЦИЉЕВИ И МЕРЕ

ОПШТИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ :

- **Боље здравље за све становнике општине Кнић**

ОПШТИ ЦИЉ 1-УНАПРЕЂЕЊЕ И ОЧУВАЊЕ ФИЗИЧКОГ, МЕНТАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ ЗДРАВЉА ПРОМОЦИЈОМ ЗДРАВЉА У ЗАЈЕДНИЦИ

-СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ :

- Праћење, процена, анализа здравственог стања становништва;
- Унапређење знања и понашања становништва општине Кнић, а у вези са здрављем разним методама промоције здравља;
- Смањење утицаја фактора ризика за настанак водећих болести;
- Унапређење и очување оралног и менталног здравља популације;
- Унапређење родне равноправности;
- Унапређење и очување репродуктивног здравља и подстицај рађања;

ОПШТИ ЦИЉ 2-УНАПРЕЂЕЊЕ И ОЧУВАЊЕ ФИЗИЧКОГ, МЕНТАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ ЗДРАВЉА СМАЊЕЊЕМ НЕЈЕДНАКОСТИ У ЗДРАВЉУ И ЈАЧАЊА ПАРТНЕРСТАВА ЗА ЗДРАВЉЕ

-СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ:

- Праћење и процена здравственог стања осетљивих друштвених група;
- Унапређење доступности и приступачности здравствене службе осетљивим друштвеним групама;
- Подстицање, развој и јачање свих видова партнерства у циљу решавања јавно здравствених проблема;

ОПШТИ ЦИЉ 3-ПРОМОЦИЈА И УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА УНАПРЕЂЕЊЕ ДОСТУПНОСТИ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ И ОБЕЗБЕЂИВАЊЕМ ЗДРАВЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

-СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ:

- Унапређење доступности и приступачности здравствене службе за целокупно становништво;
- Праћење, процена и унапређење животне средине;
- Омогућити снабдевање што већег дела становништва бактериолошки и хемијски исправном водом за пиће;

- Унапређење управљања отпадом;
- Побољшање квалитета ваздуха;

ОПШТИ ЦИЉ 4- СУЗБИЈАЊЕ И СПРЕЧАВАЊЕ БОЛЕСТИ И ВОДЕЊИХ РИЗИКА ЗА ЗДРАВЉЕ НА ТЕРИТОРИЈИ ОПШТИНЕ КНИЋ

-СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ:

- Унапређење мониторинга, спречавања и сузбијања заразних болести;
- Јачање капацитета за реаговање у кризним и ванредним ситуацијама;
- Унапређење знања у вези са очувањем здравља и смањењем фактора ризика за настанак хроничних незаразних болести;

ОПШТИ ЦИЉ 5- УНАПРЕЂЕЊЕ ЗДРАВЉА СТАНОВНИШТВА КРОЗ МЕДИЈСКУ ПРОМОЦИЈУ

СПЕЦИФИЧНИ ЦИЉЕВИ:

- Континуирано информисање становништва и промоција значаја здраве радне околине и утицаја радне околине на здравље путем доступних средстава јавног информисања.

ЗДРАВСТВЕНИ ПРОФИЛ/СЛИКА ЗДРАВЉА

1. Подаци о територији града:

1.1 Историјски подаци

Постоје подаци да је општина Кнић, односно грузански крај, била насељена још у млађе камено доба.

Око 5.400 година пре нове ере у атару села Гривац настало је неолитско насеље које спада у најранију фазу млађег каменог доба. Насеље у Гривцу је једно од најстаријих и најбоље проучених неолитских локалитета на Балкану.

Област данашње општине Кнић била је добро насељена и у бронзаном добу. У селу Љуљаци, постојало је насеље градинског типа на локалитету Милића брдо. Милића брдо у Љуљацима откривено је 1930. године приликом рекогносцирања терена.

Сматра се да је Груза као уређена административна област постојала још у време Византије.

У средњем веку, у области Грузе, лежала је административно управна јединица која се називала жупа Борач. Име жупе Борач у историјским изворима се јавља

1220.године у повелји краља Стефана Првовенчаног којом он оснива манастир Жичу.

Најинтезивније насељавање Груже је било 1809.године у време Карађорђевог ратовања око Сјенице и Суводола. Досељавање становништва од Сјенице је често било и присилно па се тако каже да је тада Карађорђе нагонио народ у Гружу и Шумадију.

Гружани су дали значајан допринос и Другом српском устанку 1815.године.

Значајне историјске тренутке са почетка XX века становници књићанске општине памте по многобројним српским ратницима који су своје животе дали за слободу током Првог светског рата, као и велики број жртава током Другог светског рата.

Садашња општина Књић формирана је 26.новембра 1959.године припајањем насеља дотадашњих комуна у Барама и Гружи које су том приликом биле укинуте.

У гружанском крају очуван је велики број објеката старог народног градитељства који дају посебну драж овом крају.

1.2 Географски подаци

Општина Књић налази се на 43° 55' 43" географске ширине и -20° 42' 54" географске дужине.

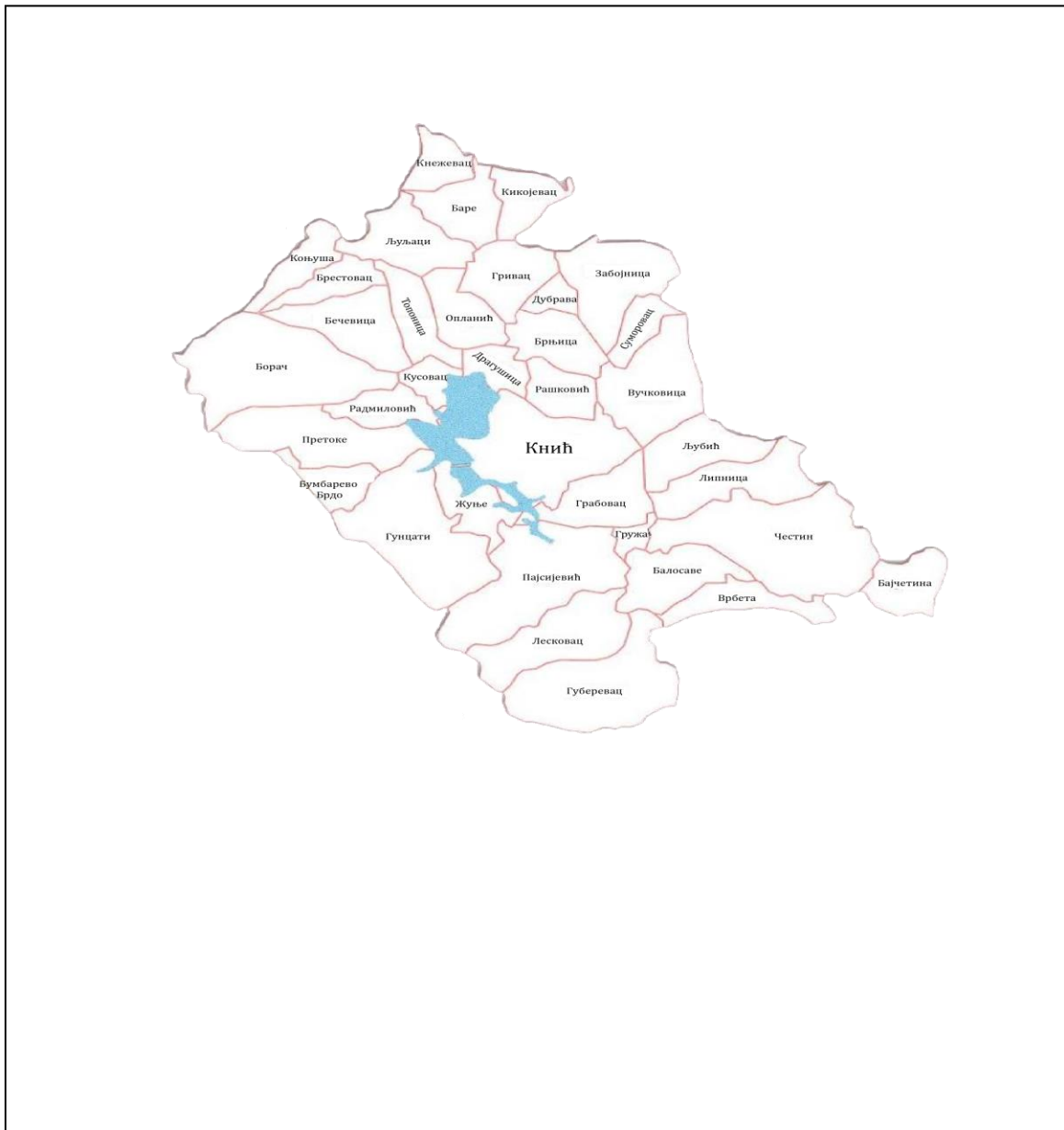
Територија општине Књић налази се у југозападном делу Шумадије, припада Шумадијском управном округу, у централном делу слива реке Груже, по коме је и читав крај прозван.



Заузима површину од 413 км² са 36 насељених места сеоског типа у којима живи 14.237 становника према званичном попису из 2011. године. Од 36 места као центар општине истиче се насељено место Кнић, а нешто урбанија насеља су Гружа, Топоница.

Општина Кнић окружена је општинама Крагујевац, Краљево, Чачак и Горњи Милановац. Кнић је од већих градова у у свом окружењу удаљен: од Крагујевца 20 км, Чачка 41 км, Крајева 43 км, Горњег Милановца 33 км, а од Београда 140 км. Од међународног аеродрома „Морава“ Лађевци, седиште општине удаљено је 19 км.





- 36 насељених места општине Кнић са позицијом Гружанског језера

Геоморфолошке карактеристике

Општина Кнић налази се на осовини развоја региона која се пружа долинама река Лепенице и Груже и спаја великоморавску и западноморавску осовину развоја Србије. Већи део територије општине Кнић покрива слив реке Гружа. Ова територија има разнолики рељеф земљишта од ширих и ужих речних долина до брдовитих и планинских подручја.

Ерозиони процеси Појава и развој ерозионих процеса представљају један од основних узрока деградације земљишта, односно погоршања његовог квалитета (бонитета). Да би се спречила даља деградација и уништавање педолошког покривача неопходно је планирати и спровести антиерозионе мере и радове.

Сеизмолошке карактеристике Кнић спада у зону са повећаним ризиком, због могућих потреса од 90 MCS скале. Жаришта која одређују ниво сеизмичке угрожености на простору Кнића су Рудник, Свилајнац, Краљево, Јагодина.

Цела територија општине Кнић се налази изнад 200 м надморске висине, више од $\frac{3}{4}$ територије (353 км²) се простире у интервалу од 200-500 м, док само 14% територије прелази надморску висину од 500 м. Планинско земљиште чине поједини делови шумадијских планина: Рудника (1132 м), Гледићких планина (922 м), Котленика (748 м) и Јешевца (902 м).

Воде

Хидрографска мрежа Груже резултат је повољних физичко – географских одлика територије. На развијеност хидрографске мреже утичу бројни фактори међу којима су важнији: геолошки састав терена тј. присуство вододржљивих стена, рељеф, количина падавина и пошумљеност.

За Гружу је карактеристичан мали проценат инфилтрираних падавина у земљиште, сиромаштво у подземним водама и низак коефицијент отицања река.

Најзначајнија река на територији општине Кнић је Гружа, по коме је и читав крај понео име.

Гружа је лева притока Западне Мораве, једна од најдужих и водом најбогатијих река Шумадије. Дужина тока реке Груже је 62 км. Извире на јужним падинама Рудника, у подножју узвишења Велики вис (626 м), на 560 м надморске висине. Улива се у Западну Мораву на 182 м надморске висине код села Чукојевац

Река Гружа има 87 непосредних притока, од тога 42 леве и 45 десних притока. Значајне притоке реке Груже на територији општине Кнић су: Рибеш, Борачка и Честинска река.

Гружанско језеро је акумулационо и користи се за водозахват пијаће воде за општину и град Крагујевац. Запремина језера је 64,5 милиона м³. Обим језера је око 42 км, а ширина је од 300 до 2.800 м. Дужине је око 10 км, површине око 900 ха, а дубине 3—30 м.

Акумулација "Гружа" је изграђена 1985. године на истоименој реци, за потребе водоснабдевања Крагујевца и околног подручја. Укупна запремина акумулације је 64,6 милиона м³.

Клима

Климатске карактеристике подручја су такве да лежи у зони умерено континенталне климе коју, на овом подручју, карактеришу хладне зиме и топла лета, односно то је поднебље са извесним специфичностима које се манифестују као елементи семихумидне и микротермалне климе. Може доћи до мањих одступања, а посебно могућности већих падавина које изазивају бујичне надоласке и поплаве. Владајући ветрови су северо-западни и југо-западни, а мање значајна је кошава. Могућа је појава олујних ветрова који постижу већу брзину, међутим нису од битног значаја за климу овог подручја због своје краткотрајности.

Екосистемске карактеристике

Основне топографске, геоморфолошке, педолошке, геолошке, хидрогеолошке, климатске, хидрографске и хидролошке карактеристике подручја условиле су стварање аутохтоних станишта и вегетације. Интензивно и дуготрајно деловање различитих утицаја, а пре свега антропогених фактора, резултирало је стварањем више или мање измењених екосистема, са разноврсним биљним и животињским светом. Посебан значај имају екосистеми шумских заједница и аграрни екосистеми. Животињски свет на територији општине Кнић је изузетно разноврстан о чему најбоље говори да је на територији око Гружанског језера забележено 78 различитих врста птица, од којих је за чак 25 утврђено да се гнезде на подручју самог језера, али и да је највећи број врста забележен у зони јаког антропогеног утицаја. Гружанско језеро има веома важну улогу током сеобе страних и завичајних популација птица, а уједно је и зимовалиште за неке врсте патака и гусака. Такође, Гружанско језеру има изузетно ихтиолошко богатство, у њему живе многокорисне врсте рибе, као штосу: шаран, штука, сом, бабушка, беовица, бандар, језерска пастрмка, деверика, смуђ итд.

2. Витални и демографски показатељи

2.1 Природно кретање становништва

Наталитет или рађање представља број живорођене деце на једној одређеној територији у току календарске године. Обично се наталитет изражава стопом наталитета која представља број живорођене деце на 1.000 становника. У току 2020. године у Општини Кнић живорођено је укупно 100 деце, а стопа наталитета износила је 7,9‰.

Природни прираштај, односно природно кретање становништва условљено је феноменима рађања и умирања. Изражава се стопом природног прираштаја (разлика између рађања и умирања, изражена на 1.000 становника). општини Кнић у 2020. години са -15,8 има врло неповољну стопу природног прираштаја.

Фертилитет као позитивна компонента природног кретања становништва, изражен општом стопом фертилитета (однос броја живорођених на хиљаду жена

фертилен доби (15-49 година на одређеном подручју у току једне године са граничном вредношћу од 50% испод које се сматра да је фертилитет јако низак), у општини Кнић у 2020. години је износио 1,3%.

Витални индекс представља однос живорођене деце на 100 умрлих. На територији општине Кнић витални индекс у 2020. години износио је 0,33.

Витални догађаји у општини Кнић

Живорођени		Умрли		Природни прираштај		Умрла одојчад		Просечна старост мајке на рођењу првог детета	Стопа укупног фертилитета	Витални индекс
број	на 1000 ст.	број	на 1000 ст.	број	на 1000 ст.	број	на 1000 ст.			
100	7,9	298	23,7	-198	-15,8	0	0	29,5	1,3	0,33

Биолошки тип становништва представља један од индикатора у анализи старосне структуре становништва. Биолошки тип становништва показује учешће појединих старосних категорија (0-14, 15-49, 50 и више година) у укупном броју становника дате територије. Са 48% особа старости 50 и више година и са свега 11,9% млађих од 15 година, становништво спада у регресивни тип становништва.

Просечна старост представља други показатељ старости становништва. Становништво је старо када је просечна старост изнад 30 година. На територији општине Кнић просечна старост износи 47,96 година.

Индекс старости представља однос старих 60 и више година и особа млађих од 19 година. Гранична вредност за дати индикатор је 0,4, а вредност већа од 0,4 указује да је у популацији присутан процес демографског старења. На територији општине Кнић индекс старости износи 2,2.

Просечна старост и индекс старости у општини Кнић

Општина Кнић 2020.	Просечна старост	Индекс старости
	47.96	2.2

Зрелост становништва представља индикатор који говори о процентуалном учешћу особа старих 65 и више година у укупној структури становништва. Ако је зрелост већа од 10% становништво је врло старо (према критеријумима Уједињених Нација). На територији општине Кнић сваки четврти становник је старости 65 и више година. Зрелост становништва износи 25,5%, та вредност говори да се ради о веома старом становништву.

Основни контингент становништва на територији општине Кнић приказан је табелом 2. Удео деце старосне доби 0-6 година износи 4,1%, удео старосне доби 7-14 година 6,1%, удео жена у репродуктивном периоду (15-49 година) 18%,

радноактивног становништва 62%, а удео старих старости 65 и више година 35,21%.

Основни контингенти становништва 2020. година у општини Кнић

15-64 година радно активно становништво	18 и више година пунолетни	0-6 година предшколски узраст	7-14 школско обавезни	Жене репродуктивног доба (15-49 година)	Стари 65 и више година
7811 (62,0%)	10925 (86,7%)	521 (4,1%)	764 (6,1%)	2271 (18,0%)	3629 (35,21%)

2.2 Укупан број становника

Подаци о укупном броју становника и старосној структури представљени су у следећој табели.

Старосна структура и укупан број становника општине Кнић у годинама пописа

Године старости	Година пописа становништва				
	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.
0 - 4	1178	967	891	565	470
5 - 9	1268	1105	981	702	611
10 - 14	1749	1157	933	825	623
15 - 19	2101	1220	1038	922	741
20 - 24	1372	1396	1069	807	791
25 - 29	898	1368	1013	838	773
30 - 34	1554	1105	1128	854	711
35 - 39	1987	875	1253	879	818
40 - 44	2016	1486	1054	1032	863
45 - 49	1683	1918	808	1230	896
50 - 54	988	1967	1445	1024	1056
55 - 59	1302	1607	1777	803	1230
60 - 64	1741	867	1788	1251	1025
65 - 69	1595	1128	1398	1487	735
70 - 74	1037	1324	678	1403	1062
75 и више	690	1420	1433	1350	1832
Непознато	33	55	37	176	-
	23192	20965	18724	16148	14237

(Извор: Републички завод за статистику)

Израдом пројекције становништва Републике Србије у периоду 2011–2041. године, примењивањем аналитичког метода (кохорт-компонентни метод), уз коришћење тзв. декомпонованог приступа, Републички завод за статистику предвиђа да ће број становника општине Кнић у 2041. години бити 10 702.

У следећим табелама биће представљени број становника општине по месним заједницама, старосна и полна структура, али и етничка припадност.

Преглед броја становника МЗ у периоду 1948 - 2011. година

Насеље	Година пописа становништва							
	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2011
1) Бајчетина	269	251	211	147	97	52	29	32
2) Балосаве	742	732	695	585	576	472	440	374
3) Баре	752	743	688	610	520	439	390	322
4) Бечевица	709	683	658	609	491	450	364	274
5) Борач	1428	1398	1318	1176	1017	872	692	590
6) Брестовац	432	419	384	340	291	271	224	182
7) Бумбарово брдо	761	722	641	584	590	566	520	453
8) Врбета	435	417	402	311	328	186	169	133
9) Вучковица	1173	1113	1103	999	892	863	769	699
10) Грабовац	559	550	556	638	718	748	760	779
11) Гривац	910	860	838	713	625	537	458	371
12) Гружа	287	295	391	327	247	327	201	153
13) Гунцати	2051	1879	1670	1522	1336	1144	943	844
14) Драгушица	404	376	342	343	319	236	247	220
15) Дубрава	283	273	249	235	232	201	173	125
16) Жуње	636	604	500	480	421	340	258	220
17) Забојница	999	918	853	741	632	573	462	377
18) Кикојевац	355	339	336	300	256	215	187	163
19) Кнић	2362	2197	2318	2271	2414	2462	2294	2181
20) Кнежевац	483	470	430	386	338	285	208	196
21) Коњуша	404	398	356	289	276	246	190	157
22) Кусовац	284	267	271	247	198	197	182	171
23) Липница	960	952	887	756	680	618	567	459
24) Љуљаци	914	861	824	718	594	475	369	338
25) Опланић	828	767	730	656	551	486	456	408
26) Претоке	1369	1923	1150	1022	840	752	577	440
27) Радмиловић	568	531	488	439	396	335	260	230
28) Суморовац	242	224	228	211	182	176	130	109
29) Топоница	609	546	548	541	481	435	364	335
30) Губеревац	1265	1221	1223	1223	1089	958	790	702
31) Честин	1391	1346	1219	1004	929	768	674	609
32) Рашковић	372	356	326	316	289	259	226	196
33) Пајсијевић	1220	1147	1051	889	833	657	545	461
34) Лесковац	637	622	561	502	420	342	294	255
35) Љубић	557	559	537	504	456	442	385	389
36) Брњица	730	663	626	585	521	425	348	290
УКУПНО	22208	21708	20065	18196	16538	14959	12883	14237

(Извор: Републички завод за статистику)

**Становништво према старости и полу по попису из 2011. године
у општини Кнић**

Старосне категорије	Укупно	Мушко	Женско
0-4	470	228	242
5-9	611	318	293
10-14	623	317	306
15-19	741	398	343
20-24	791	438	353
25-29	773	425	348
30-34	711	378	333
35-39	818	441	377
40-44	863	457	406
45-49	896	471	425
50-54	1056	562	494
55-59	1230	654	576
60-64	1025	497	528
65-69	735	333	402
70-74	1062	488	574
75-79	973	405	568
80-84	609	278	331
85+	250	87	163
Укупно	14237	7175	7062

Етничка припадност становништва у општини Кнић у 2011. години

Национално ст	Укупно	Срби	Црногорци	Македонци	Мађари	Роми	Румуни	Русини	Хрвати	Југословени	Словенци	Словаци	Албанци	Бугари	Остали	Нису се изјаснили	Регионална припадност	Непознато
Број	14.237	14184	23	6	3	2	2	2	4	7	х	х	х	х	4	х	х	х

(Извор: Републички завод за статистику – Општине и региони у Републици Србији)

По последњем попису, из 2011. године, у нашој општини постоји 1450 особа са инвалидитетом, што представља приближно 10,2% од укупног броја становника. Просечна густина насељености у општини Кнић износи око 40 становника по km², Најмања густина насељености је у брдским деловима Општине, а највећа у централном, долињском делу, где је до концентрације становништва дошло услед позиције главних саобраћајних праваца и концентрације привредних капацитета. Депопулација је захватила већину села општине. Узрок смањења становништва је негативан природни прираштај, миграције становништва ка граду Крагујевцу и другим градовима, велико учешће старијих добних група, и неравномеран развој који је био изражен у ранијем периоду.

3. Здравствени показатељи
3.1 Индикатори доступности здравствене заштите ЈЛС/ЈС
• Обезбеђеност лекарима

Услуге здравствене заштите становништву општине Кнић пружају се у Дому здравља „Даница и Коста Шамановић”, Кнић. Укупан број свих запослених у дому здравља (стање на дан 31.12.2021.) је био 65.

Обезбеђеност изабраним лекарима у службама Дома здравља „Даница и Коста Шамановић”, Кнић у 2021. години, приказана у табели је у складу са нормативима према важећем ПРАВИЛНИКУ О БЛИЖИМ УСЛОВИМА ЗА ОБАВЉАЊЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ У ЗДРАВСТВЕНИМ УСТАНОВАМА И ДРУГИМ ОБЛИЦИМА ЗДРАВСТВЕНЕ СЛУЖБЕ ("Сл. гласник РС", бр. 43/2006, 112/2009, 50/2010, 79/2011, 10/2012 - др. правилник, 119/2012 - др. правилник, 22/2013, 16/2018 и 18/2022) који предвиђа по областима здравствене заштите:

- једног доктора медицине или доктора медицине специјалисту на 1.600 одраслих становника
- једног доктора медицине специјалисту педијатрије на 850 деце старости до шест година
- једног доктора медицине или доктора медицине специјалисту педијатрије на 1.500 школске деце
- једног доктора медицине специјалисту гинекологије и акушерства на 6.500 жена преко 15 година
- једног доктора стоматологије специјалисту дечије и превентивне стоматологије или једног доктора стоматологије са завршеном едукацијом из области дечје и превентивне стоматологије на 1.500 деце до 18 година
- једног доктора стоматологије на 10.000 одраслих становника.

Обезбеђеност изабраним лекарима у службама Дома здравља „Даница и Коста Шамановић”, Кнић у 2021. години

Област здравствене заштите	Циљна популација	Број лекара	Број становника по лекару	Норматив
Здравствена заштита одраслих	10925	8	1365	7
Здравствена заштита деце предшколског узраста	521	1	521	1
Здравствена заштита деце школског узраста	764	1	764	1
Здравствена заштита жена (15 и више година)	6221	1	6221	1
Стоматолошка здравствена заштита деце	1285	2	642	1
Стоматолошка здравствена заштита одраслих	10925	1	10925	1

- **Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом
здравственом заштитом**

Обухват жена током првог триместра трудноће у Дому здравља „Даница и Коста Шамановић”, Кнић је задовољавајући и износи 94,95 % (циљ је обухват од 90%).

3.2 Индикатори ефикасности здравствене заштите ЈЛС/ЛС

• Просечан број посета по избраном лекару

Област здравствене заштите	Циљна популација	Број лекара	ПОСЕТЕ	
			Код лекара укупно	По лекару годишње
Здравствена заштита одраслих	10925	8	69592	8699
Здравствена заштита деце	1285	2	14677	7338,5
Здравствена заштита жена (15 и више година)	6221	1	1435	1435
Стоматолошка здравствена заштита деце	1285	2	2108	1054
Стоматолошка здравствена заштита одраслих	10925	1	1914	1914

3.3 Индикатори квалитета здравствене заштите ЈЛС/ЛС

• Удео превентивних прегледа

Област здравствене заштите	Укупно прегледа	ПОСЕТЕ	
		Број превентивних прегледа	%
Здравствена заштита одраслих	69592	1	0,001
Здравствена заштита деце предшколског узраста	8326	940	11,3
Здравствена заштита школске деце	6351	369	5,8
Здравствена заштита жена (15 и више година)	1435	16	1,1

- **Скрининг карцинома**

На територији Општине Кнић, спроводе се организовани скрининг прегледи за рано откривање колоректалног карцинома, карцинома дојке и карцинома грлића материце. Подаци из извештаја говоре да је у 2021. години обухват скрининг преглед за рано откривање карцинома грлића износио 25,35%, за рано откривање карцинома дојке 29,39%, а за рано откривање колоректалног карцинома 3,44% (циљ је 25%), што указује да је неопходно преузети мере за интензивирање скрининг прегледа како би обухват циљане популације био већи.

- **Скрининг дијабетеса**

За разлику од скрининга напред наведена три карцинома који се одвијају као организовани скрининг прегледи, Скрининг дијабетеса типа 2, Дом здравља планира као опортунитетски скрининг. Обухват одраслог становништва оба пола старијих од 35 година у општини Кнић је незадовољавајући и износи 0,48%. Циљ – достићи обухват циљане популације 20%

3.4 Индикатори здравственог стања становништва

- **Очекивано трајање живота**

Очекивано трајање живота представља један од показатеља здравственог стања становништва. На територији Општине Кнић очекивано трајање живота износи 75 година (77,3 године за жене и 72,7 година за мушкарце). У најразвијенијим земљама очекивано трајање живота је изнад 80 година.

Очекивано трајање живота у општини Кнић

Очекивано трајање живота			
Година	Укупно	Мушко	Женско
2018-2020	75	72.7	77.3

- **Морбидитет**

Морбидитет (обољевање) је најважнији показатељ здравственог стања становништва, јер даје увид у разбољевање и онеспособљеност становништва. Водеће место у структури ванболничког морбидитета код појединих групација становништва приказано је у табелама испод. Код предшколске деце водеће болести су болести система за дисање 48,11% и заразне и паразитарне болести 4,6%. Код школске деце најучесталије су болести система за дисање 57,02% и заразне и паразитарне болести 12,6%. Код одраслог становништва најчешће су болести система крвотока 22,12%, док су код жена најучесталије болести мокраћно-полног система 54%.

Водеће групе болести у службама за здравствену заштиту предшколске деце на територији општине Кнић у 2021. години

ГРУПА БОЛЕСТИ	Број	%
БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ДИСАЊЕ	1600	48,11
ЗАРАЗНЕ И ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ	153	4,60
БОЛЕСТИ МОКРАЋНО-ПОЛНОГ СИСТЕМА	129	3,88
БОЛЕСТИ КОЖЕ И ПОТКОЖНОГ ТКИВА	91	2,74
БОЛЕСТИ УВА И БОЛЕСТИ МАСТОИДНОГ НАСТАВКА	77	2,32
Остале болести	1276	38,36
Укупно	3326	100%

Водеће групе болести у службама за здравствену заштиту школске деце на територији општине Кнић у 2021. години

ГРУПА БОЛЕСТИ	Број	%
БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ДИСАЊЕ	1750	57,02
ЗАРАЗНЕ И ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ	370	12,06
БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ВАРЕЊЕ	88	2,87
БОЛЕСТИ КОЖЕ И ПОТКОЖНОГ ТКИВА	83	2,70
БОЛЕСТИ УВА И БОЛЕСТИ МАСТОИДНОГ НАСТАВКА	69	2,25
БОЛЕСТИ МОКРАЋНО-ПОЛНОГ СИСТЕМА	66	2,15
Остале болести	643	20,95
Укупно	3069	100%

Водеће групе болести у области здравствене заштите жена на територији општине Кнић у 2021. години

ГРУПА БОЛЕСТИ	Број	%
БОЛЕСТИ МОКРАЋНО-ПОЛНОГ СИСТЕМА	351	54,00
БОЛЕСТИ ЖЛЕЗДА СА УНУТРАШЊИМ ЛУЧЕЊЕМ, ИСХРАНЕ И МЕТАБОЛИЗМА	40	6,15
ЗАРАЗНЕ И ПАРАЗИТАРНЕ БОЛЕСТИ	34	5,23
ТУМОРИ	24	3,69
ТРУДНОЋА, РАЂАЊЕ И БАБИЊЕ	23	3,54
Остале болести	178	27,38
УКУПНО	650	100,00

**Водеће групе болести у у службама опште медицине на територији општине
Кнић у 2021. години**

ГРУПА БОЛЕСТИ	Број	%
БОЛЕСТИ СИСТЕМА КРВОТОКА	5952	22,12
БОЛЕСТИ СИСТЕМА ЗА ДИСАЊЕ	4002	14,88
БОЛЕСТИ МИШИЋНО-КОШТАНОГ СИСТЕМА И ВЕЗИВНОГ ТКИВА	3097	11,51
ДУШЕВНИ ПОРЕМЕЋАЈИ И ПОРЕМЕЋАЈИ ПОНАШАЊА	2484	9,23
БОЛЕСТИ МОКРАЋНО-ПОЛНОГ СИСТЕМА	1469	5,46
БОЛЕСТИ ЖЛЕЗДА СА УНУТРАШЊИМ ЛУЧЕЊЕМ, ИСХРАНЕ И МЕТАБОЛИЗМА	1102	4,10
ПОВРЕДЕ ТРОВАЊА И ОСТАЛЕ ПОСЛЕДИЦЕ СПОЉАШЊИХ УЗРОКА	929	3,45
БОЛЕСТИ НЕРВНОГ СИСТЕМА	717	2,67
БОЛЕСТИ КОЖЕ И ПОТКОЖНОГ ТКИВА	714	2,65
Остале болести	6436	23,92
Укупно	26902	100%

- **Смртност одојчади, перинатална смртност**

Стопа смртности одојчади дефинише се као број умрле одојчади на 1.000 живорођене деце у једној години и представља осетљив и значајан индикатор здравственог стања становништва. Граница ниске и високе стопе смртности одојчади је 20‰. У општини Кнић у 2020. години није било умрле одојчади.

- **Специфичне стопе смртности (стандардизоване по узрасту)**

Морталитет (смртност) становништва представља негативну компоненту природног кретања становништва, чији је ниво израз комплексног деловања биолошких, социјално-економских и других фактора (старост, стандард, структура морбидитета, обим и квалитет пружене здравствене заштите). Најчешће коришћен индикатор за анализу смртности становништва је општа стопа морталитета и представља број умрлих на једној територији на 1.000 становника. Стопа морталитета (смртности) је висока ако је изнад 12‰. Општа стопа смртности у Општини Кнић у 2020. години износила је 23,7‰. Овако висока стопа морталитета последица је великог удела старог становништва и ниског наталитета.

Водећи узроци смрти становништва у 2020. години су биле масовне незаразне болести, а међу њима се на првом месту налазе кардиоваскуларне болести (болести система крвотока), следе тумори, болести система за дисање и болести мокраћно полног система.

Умрли према узроцима смрти, општина Кнић, 2020.

Број групе	Узроци смрти (МКБ-10)	Укупно умрли	
		број	%
I	Заразне и паразитарне болести	2	0,67
II	Тумори	41	13,76
III	Болести крви и крвотворних органа и поремећаји имунитета	0	0
IV	Болести жлезда са унутрашњим лучењем, исхране и метаболизма	5	1,68
V	Душевни поремећаји и поремећаји понашања	0	0
VI, VII и VIII	Болести нервног система и чула	5	1,68
IX	Болести система крвотока	184	61,74
X	Болести система за дисање	12	4,03
XI	Болести система за варење	5	1,68
XII	Болести коже и поткожног ткива	0	0
XIII	Болести мишићно-коштаног система и везивног ткива	0	0
XIV	Болести мокраћно-полног система	12	4,03
XV	Трудноћа, рађање и бабиње	0	0
XVI	Одређена стања настала у перинаталном периоду	0	0
XVII	Урођене малформације, деформације и хромозомске ненормалности	0	0
XVIII	Симптоми, знаци и патолошки клинички и лабораторијски налази	2	0,67
XIX	Повреде, тровања и остале последице спољашњих узрока	13	4,36
	Шифре за посебне намене	17	5,70
	УКУПНО	298	100,00

3.5 Индикатори детерминанти здравља

- **Преваленција пушења**
- **Укупно конзумирање алкохола**

Фактори који утичу на здравље су многобројни и могу се поделити на ендogene (факторе наслеђа) и егзогенe (социоекономски, социокултурни, стил живота, физичко-биолошка средина). Здравствени ризици везани за стил живота, навике као пушење, претераност у јелу конзумирању алкохола и недовољна физичка активност угрожавају здравствену равнотежу и уз остале факторе ризика доприносе повећаној појави хроничних незаразних обољења.

Закључак:

Не постоје подаци на локалном нивоу о самопроцени здравља, преваленцији пушења и конзумирања алкохола, као и о другим детерминантама које утичу на здравље, па је неопходно урадити додатна истраживања коко би ови подаци постали доступни како бисмо могли да креирамо превентивне мере за решавање проблема.

4. Показатељи активности на унапређењу здравља становништва и превенцији болести

Активности унапређења здравља најчешће се спроводе путем здравственог васпитања и акција промоције здравља у заједници. Континуирано у Дому здравља Кнић се спроводе активности из области здравствено-васпитног рада организовањем индивидуалног и групног здравствено-васпитног рада у оквиру здравствене заштите одраслих, здравствене заштите жена, деце предшколског и школског узраста, поливалентне патронаже и стоматолошке здравствене заштите. Здравствено васпитање поред здравственог сектора спроводе и други сектори међу којима су образовање, социјална заштита, медији, удружења грађана и други. На територији општине Кнић у сарадњи ИЗЈЗ Крагујевац и Дома здравља Кнић организоване су активности из области промоције и унапређења здравља, а према календару здравља.

Закључак:

Активности унапређења здравља најчешће се спроводе путем здравственог васпитања и акција промоције здравља у заједници- кампање према Календару здравља континуирано током целе календарске године:

- Европска недеља превенција карцинома грлића материце,
- Национални дан без дуванског дима,
- Национални дан борбе против рака дојке,
- Светски дан здравља,
- Светски дан промоције физичке активности
- Светски дан без дуванског дима
- Светски дан сећања на преминуле од ХИВ-а

- Међународни дан деце жртава насиља,
- Међународни дан младих,
- Светски дан срца,
- Светски дан старих
- Окотбар-месец правилне исхране,
- Пинк октобар – превенција рака дојке,
- Европски дан правилне исхране и кувања са децом,
- Светски дан квалитета,
- Европска недеља тестирања на ХИВ и хепатитис,
- Светски дан борбе против ХИВ/АИДС и друге.

5. Социоекономски услови

Следеће две табеле садрже податке о образовној структури, али и нивоу компјутерске писмености нашег становништва.

Становништво старо 15 и више година према школској спреми

Подручје	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање			Више образовање	Високо образовање	Непознато	
					Гимназија	Средње стручне школе у трајању					Специјализација после средњег образовања
						краћем од 4 године	4 године				
Општина	14237	3251	1352	1431	417	473	4271	1849	747	445	1

Извор података: ("Књига 2 – Школска спрема, писменост и компјутерска писменост" - Попис 2011. године, Републички завод за статистику)

Становништво старо 15 и више година према компјутерској писмености

Подручје	Укупно	Компјутерски писмена лица	Лица која делимично познају рад на рачунару	Компјутерски неписмена лица
Општина	14237	2658	2705	8874

Извор података: ("Књига 2 – Школска спрема, писменост и компјутерска писменост" - Попис 2011. година, Републички завод за статистику)

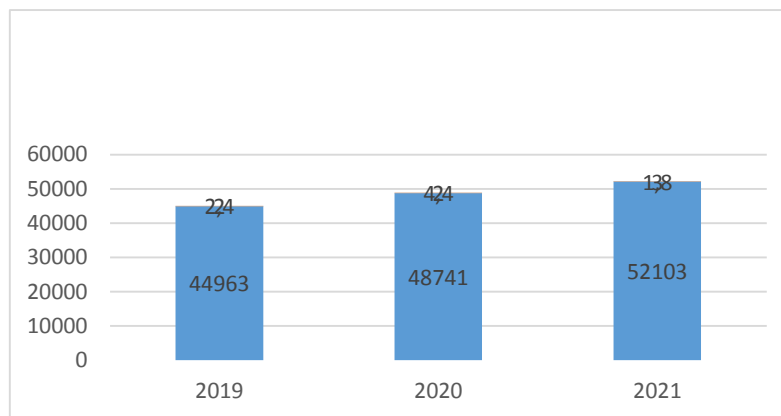
У следеће две табеле представљени су број запослених и незапослених у општини Кнић у протеклих неколико година, али и просечне зараде за последње три године.

Број запослених и незапослених

	2017	2018	2019	2020	2021
Број запослених	2.229	3.025	3.138	3218	-
Број незапослених	1.204	1.064	1.030	1.059	971

Извор: (Републички завод за статистику)

Просечне зараде



Извор: (Републички завод за статистику)

Следећа табели садржи податке о броју чланова домаћинстава наше општине по последњем попису из 2011. године.

Домаћинства према броју чланова

Година	Укупно	1 члан	2 члана	3 члана	4 члана	5 чланова	6 и више	Просечно
2011	106	242	395	1875	1555	525	48	91,83

Извор: (Републички завод за статистику – Општине и региони у Републици Србији)

Просечан број чланова по домаћинству у општини Кнић је 2,99%. Од укупног броја становника 98% живи у кући, а свега приближно 1,5% у стану.

Приступ централном грејању има мање од 1% становништва наше општине, а када се говори о приступу водоводу, то је 28% , а приступ канализацији има нешто више од 4% становништва. Када је реч о канализацији у 2022. години на територији општине Кнић биће изграђено 36 km канализационе мреже, а покренуто је и питање више сеоских водовода, у циљу регулисања водоснабдевања што већег броја становника наше општине.

6. Показатељи стања животне средине

6.1. Квалитет ваздуха

Када се говори о квалитету ваздуха на територији општине Кнић, мониторинг загађујућих материја, који би се пратио у склопу мреже урбаних станица Републике Србије, или мреже мониторинга коју је успоставила локална самоуправа за сада не постоји, тј. не постоје мерни уређаји који би нам дали овакве податке.

Оно на чему ће се у предстојећем периоду базирати јесте набавка мерних уређаја и успостављање мреже мониторинга која ће у почетку обухватати три урбана центра наше општине, а наредни корак ће бити ширење ове мреже и на остала насељена места општине. План је да се формирање овакве мреже спроведе заједничким напором и средствима како надлежних министарстава, тако и локалне самоуправе. С обзиром да је наша општина не толико урбана, са пуно зелених површина, шума, да се на њеној територији налази Гружанско језеро, као и неколико река и мноштво потока, а да уједно на територији општине не постоје значајни загађивачи попут оних у градовима сматрамо да је квалитет ваздуха још увек на веома добром нивоу. Потенцијални извори загађења су: материје ослобођене при сагоревању огрева различитог типа (дрва, угљ), у сезони пољопривредних радова хемикалије које се користе за заштиту биља и сузбијање штеточина и оно што у можда и највећој мери утиче на квалитет ваздуха су издувни гасови који се ослобађају у саобраћају, с обзиром да је наша општина доста фреквентна као успутна станица при свакодневним, али и сезонским путовањима.

6.2 Квалитет површинских и подземних вода, вода за пиће и вода за спорт и рекреацију

Хидрографску мрежу општине Кнић чини река Гружа са својим притокама, која према Одлуци о утврђивању Пописа вода I реда („Службени гласник РС“, број 83/2010), припада водама I реда. Хидрографска мрежа наше општине резултат је повољних физичко – географских одлика територије. Карактеристичан је мали проценат инфилтрираних падавина у земљиште, сиромаштво у подземним водама и низак коефицијент отицања река. Најзначајнија река на територији општине Кнић је Гружа, по коме је и читав крај понео име. Гружа је лева притока Западне Мораве, једна од најдужих и водом најбогатијих река Шумадије. Дужина тока реке Груже је 62 km, док је дужина тока кроз територију општине Кнић 37 km.

Извире на јужним падинама Рудника, у подножју узвишења Велики вис (626 m), на 560 m надморске висине. Улива се у Западну Мораву на 182 m надморске висине код села Чукојевац. Река Гружа има 87 непосредних притока, од тога 42 леве и 45 десних притока. Значајне притоке реке Груже на територији општине Кнић су: Рибеш, Борачка и Честинска река. Најдужа и водом најбогатија десна притока Груже је Борачка река. Извире на југоисточним падинама Растовљака, на 702 m н.в. у планинском делу Јешевца, река је дуга 12,5 km, улива се у Гружанско језеро на 270 m надморске висине. Површина слива Борачке реке износи 84,5 km². Најважније притоке Борачке реке су Грчки поток (8,8 km) и поток Бања (2,2km). Гружа има типичан бујични режим, са врло брзим концентрацијама поводња и дугим маловодним периодима. Укупна површина слива реке Груже је око 530 km² (на профилу бране око 318 km²).

На реци Грузи налази се вештачка акумулација - Грузанско језеро. Језеро има запремину од 64,5 милиона m^3 . Акумулација „Гружа“ је изграђена 1983. године за потребе водоснабдевања Крагујевца и околног подручја. Грузанско језеро има запремину од 64,5 милиона m^3 . Општинским водоводним системом управља ЈКП „Комуналац“, Кнић. Надзор над хигијенском исправношћу воде за јавно снабдевање становништва врши санитарна инспекција и Завод за јавно здравље у Крагујевцу. Три месне заједнице, Рашковић, Кнић и Грабовац снабдевају се водом са централног изворишта у Рашковићу ("Рибешка глава"). Број становника обухваћених овом услугом је 2.617. Дужина главног цевовода цеви са изворишта у Рашковићу је 3.800 m. Вучковица са резервоара „Липе“, који је везан на грузански водоводни систем. Месна заједница Груза, део Пајсијевића, Честина и Липнице, снабдева се водом са система „Гружа“, цевовод за Крагујевац. Делови насељених места Балосаве и Губеревац који су низводно од Акумулације „Гружа“ снабдевају се са водосистема који снабдева град Краљево. Остале месне заједнице општине Кнић користе локалне изворе који нису регистровани као и сопствене бунаре. Што се тиче отпадних вода израђена је студија за целокупну територију општине Кнић, док је у највећем насељу у општини започета изградња система за пречишћавање отпадних вода.

Дужина дистрибутивне мреже нашег водовода је 46.5 km, а просечна потрошња воде по становнику, када се говори о домаћинствима прикљученим на водоводну мрежу је 28.85 m^3 на годишњем нивоу. Евидентно је да је потребно проширити секундарну мрежу и прикључити нове кориснике, где постоји техничка могућност.

На територији општине Кнић не постоје како јавна купалишта, тако ни отворени, ни затворени јавни базени. У плану је изградња једног затвореног јавног базена у склопу спортске хале чија се изградња очекује, и који ће бити изграђен по највишим стандардима.

6.3. Управљање отпадом

Сав комунални отпад се одлаже на санитарном сметлишту чија је локација у Рашковићу. На овом месту, које заузима површину од 1.9 ha, годишње се одлаже око 6.1 t генерисаног, комуналног отпада. На истој локацији се одлаже и остали неопасни отпад. Постојећи капацитети ове локације су искоришћени, тако да будуће одлагање постаје несигурно и опасно по животну средину. Континуирано се врши уклањање дивљих сметлишта. И поред тога, на територији општине регистрована су више дивља сметлишта, која се и поред уклањања отпада, стално пуне. Управљање рециклабилним отпадом није довољно разрађено.

Потписивањем од стране општине Кнић уговора (2021. године) за формирање регионалне депоније у Крагујевцу кренуло се у дугоочекивану реализацију плана Регионалне депоније Витлиште у Крагујевцу. До формирања депоније користи се постојећа у Книћу. Услугом организованог скупљања комуналног отпада, коју обавља ЈКП „Комуналац“, у градској и приградској области, обухваћено је 80% становништва. На локацији санитарног сметлишта у месту Рашковић количине отпада су знатне, тако да и поред одржавања локације од стране ЈКП „Комуналац“, није могуће са сигурношћу спречити евентуалне негативне последице. Активности на затварању, санацији и рекултивацији ове локације представљају приорите општине у наредном планском периоду. Неопходно је истовремено наставити реализацију започетог програма трајног одлагања комуналног отпада на регионалном нивоу, у конзорцијуму са околним општинама.

Постојање дивљих сметлишта је евидентан проблем и на територији општине Кнић. У склопу својих редовних активности ЈКП „Комуналац“ врши континуирано уклањање дивљих сметлишта. И поред тога, на 5 локација у општини, сметлишта се стално обнављају и након уклањања. Након коначног чишћења локације и санације простора, постављањем природних препрека прилазу локацијама и чешћом контролом надлежних инспекција трајно решити постојећи проблем.

У наредном периоду акценат ће бити на подизању свести и информисаности грађана о значају здраве животне средине. Ова мера подразумева развој и реализацију програма који ће грађанима на јасан и прихватљив начин објаснити важност и предности правилног одлагања отпада, одговорности сваког појединца за очување и начинима одговорног поступања према животној средини. Поред одржавања минимум 3 трибине на тему очувања животне средине, планирана је израда едукативних лифлета и постера, а све у циљу „агресивне“ едукације грађана. Кампање едукације ће се реализовати континуирано на годишњем нивоу у наредном планском периоду.

Када се говори о медицинском отпаду до 2018. године локална самоуправа је од локалне еколошке таксе издвајала средства у износу од 500.000,00 рсд за његову обраду и уништавање, док је финансирање од тренутка када је дом здравља прешао у републичку надлежност регулисано од стране надлежног министарства. Годишња количина медицинског отпада са територије наше општине, а из Дома здравља „Даница и Коста Шамановић“ је приближно 1. 4 t, и она је даље упућена на обраду и уништавање у надлежну установу, а то је у овом случају Институт за јавно здравље у Крагујевцу. Оно што представља проблем јесте медицински отпад из ветеринарских станица, над којим немамо потуну контролу, па се често деси да тај отпад заврши на локалним депонијама, или заједно са комуналним отпадом, па ћемо у наредном периоду пронаћи начин како стати на пут томе.

Уклањање лешева животиња са јавних површина и објеката са узгој, држање и дресуру животиња (код нас су то већином пољопривредна газдинства) врши се на основу уговора са фирмом „Авенија МБ“ из Београда којој је у складу са законом о комуналним делатностима поверено вршење ове комуналне делатности. Општина Кнић није на својој територији организовала делатност зоохигијене, па стога има уговор о поверавању ових послова у складу са законом о ветеринарству и законом о комуналним делатностима, док инспекцијски надзор над овим пословима (преузимање и превоз лешева домаћих животиња) врши комунална инспекција. Након пријаве и достављања извештаја и упутнице за кафилерију комунални инспектор организује и прати преузимање и одвоз леша животиње, а изузетно уколико постоји сумња на заразну болест обавештава се ветеринарска инспекција која заједно са комуналном инспекцијом организује поступак превоза, или закопавања леша по свим прописима.

6.4. Квалитет отпадних вода

Услед недовољно развијене канализационе мреже и постојања несанираних септичких јама, на територији општине Кнић, присутно је загађење површинских и подземних вода и земљишта. Покривеност територије општине канализационом мрежом је незадовољавајућа. У градском подручју изграђено и око 17 km канализационе мреже, а укупан број домаћинстава прикључених на канализациону мрежу је 194. Само 1/6 испуштених отпадних вода је у систему за одвођење. Остатак се неконтролисано испушта. Ни у једном од сеоских насеља на територији општине не постоји канализациони систем. У селима је одвођење фекалних отпадних вода решено септичким јамама. Већина ових септичких јама не испуњава прописане стандарде и изведене су веома лоше. Успостављање функционалног и одрживог система управљања и третмана отпадних вода је један од приоритета у следећем планском периоду.

Неопходно је знатно проширење канализационе мреже на целој територији општине. У делу градског подручја приметна је велика разлика између броја прикључака на централни систем водоснабдевања и броја прикључака на канализациону мрежу. Мрежу фекалне канализације, секундарну и део примарне, у градском подручју је неопходно проширити за 50 km, како би се повећао број прикључака на одводну мрежу и у наредном периоду сукцесивно приближио броју прикључака водоводне мреже. У сеоским насељима је одвођење фекалних отпадних вода решено септичким јамама, од којих већина не испуњава прописане стандарде. Изградњом 50 km нове примарне и секундарне мреже уз неопходан колекторски систем у околним сеоским насељима, уз могућност фазног коришћења водонепропусних септичких јама, знатно би се унапредио животни стандард становништва и смањило загађење околине.

Као што је наведено у поглављу 6.2 локална самоуправа је израдила Студију управљања отпадним водама за целокупну територију општине Кнић. Израђена је неопходна пројектно техничка документација и добијене су грађевинске дозволе за 4 постројења за пречишћавање отпадних вода. Изградња ових постројења је планирана у најгушће насељеним сеоским подручјима, а изградњом планираних постројења знатно би се смањило удео испуштања нетретираних фекалних вода са територије општине чиме би се знатно смањило загађење водотокова и земљишта. У овој години завршено је 900m водоводне мреже у близини индустријске зоне „Равни Гај“, а започета је и изградња мреже у месту Губеревац у дужини приближно 8199, 60 m.

6.5. Присуство и бројност инсеката и глодара

У нашој општини систематско уништавање комараца врши се 2-3 пута на годишњем нивоу у зависности од потребе, док за систематском дератизацијом последњих неколико година није било потребе.

6.6 Безбедност хране

У предшколским и школским објектима и другим објектима друштвене исхране претходних година у нашој општини није било епидемија раширених храном.

6.7. Бука у животној средини

Мониторинг буке у нашој општини, на локалном нивоу, није успостављен. За сада не постоји техничка оспособљеност за тако нешто, али се свакако у следећих неколико година планира набавка и поставка одговарајућих уређаја и успостављање мерних места на којим ће се оваква мерења спроводити. У животној средини наше општине по слободној процени не постоје већи проблеми са нивоом буке, а и у урбанијим местима проблеми са буком, а уједно и са честицама прашине и гасовима, могу бити решени зеленим баријерама чиме би се створио и бољи еколошки амбијент за живљење.

6.8. Ниво радијације

Поуздане резултате мерења радиоактивности животне средине на територији наше општине не поседујемо, нити је из техничких разлога то могуће урадити преко портала за мониторинг радиоактивности животне средине у Републици Србији.

Закључак: Параметри стања животне средине су у великој мери тренутно недоступни што због техничке неопремљености и недостатка кадрова, што због вишедеценијског занемаривања важности животне средине. У наредном периоду један од главних циљева биће управо стварање услова за праћење и унапређење свих параметара животне средине, што подразумева стварање техничких услова за то и обезбеђивање адекватне кадровске потпоре која ће се овим питањем бавити.

7. Урбани дизајн општине

Општина Кнић је општина доминатно сеоског типа, при чему то има и предности и мана. Велики део општине покривају шуме, чак 10 938 ha, под пашњацима и ливадама је 3 640 ha, а једно од највећих блага општине и целог Шумадијског округа је Гружанско језеро са обимом од 42 km и запремином од 64.5 милиона m³. Међутим велики проблем представљају разуђеност и удаљеност граничних насеља од централног дела општине, што у додатној мери погоршава и одсуство јавног превоза на нивоу општине.

Покривеност општине Кнић основним школама је веома добра, међутим када се говори о предшколским установама, објекти ове намене постоје у Книћу, Топоници, Гружи, Барама, Забојници, и у већини места постојећи капацитети нису довољни, с тога је планирана изградња нове предшколске установе у Гружи.

Доступност здравствене заштите је подједнака за целокупно становништво општине Кнић, пошто ДЗ „Даница и Коста Шамановић“ поред централног објекта имају и издвојене здравствене станице, односно амбуланте, у насељеним местима: Гружа, Губеревац, Топоница и Баре.

Када се говори о објектима културе, најчешћи корисници њихових просторија су три културно-уметничка друштва са територије наше општине. Дом културе у Книћу је у протекле две године комплетно реновиран, а у току су реновирања домова у месту Гружа и Топоница, што ће у великој мери задовољити потребе грађана, јер иако општина има 36 села, већина их гравитира ка три центра општине, а то су : Кнић, Гружа и Топоница.

Већина насеља у склопу школа има терене који се користе како за школски, тако и рекреативни спорт, али један од недостатака општине када се говори о спортској инфраструктури је недостатак спортске хале, или сале, али ће изградња овог објекта почети у 2022. години, а једна од идеја је и изградња затвореног базена који би био први такав у нашој општини. Прво дечије игралиште је у 2022. години направљено у Книћу, а започета су игралишта у местима Топоница и Гружа.

У 3 општинска центра недостају паркинг места, али је у њима планирана изградња нових јавних паркинга.

Јавни објекти углавном за сада нису прилагођени за кретање особама са инвалидитетом, мајкама са децом, старијима, па ћемо у наредном периоду тежити да то променимо.

Проблем три поменута урбанија места, који се издвајају као општински центри, јесте недостатак зелених површина са дрвећем и дрворедима уз главне саобраћајнице. Осветљеност јавном расветом уз главне саобраћајнице је добра. Јавна расвета у одређеној мери недостаје на јавним површинама уз објекте од јавног значаја (школе, школски терени, домови културе). Осветљеност простора уз нове лед уличне светиљке, атрактивнију баштенску расвету (у централним зонама насељеног подручја општине Кнић као и у свим другим насељеним зонама где је то могуће) - соларне лампе, висећи баштенски облици, зидне и подне лампе би насељеном подручју дале једну нову, амбијентално пријатнију целину. Пешачке зоне би биле наглашене и видљивије. Нове бициклическе стазе би дале једну нову ноту насељеним местима општине Кнић уз адекватне акценте у простору - зеленило и цветне аранжмане који би се уклопили у постојеће. Одговарајућим зеленим баријерама би се побољшала заштита од буке, прашине и гасова и стварао пријатнији био - еколошки амбијент за живљење. Велика промена ће бити и реновирање парка испред дома културе у месту Кнић које се планира у 2022. години.

8. Организација заједнице

8.1 Локална самоуправа

Општина Кнић има следеће органе:

I Председник општине, заменик председника општине – на сталном раду у општини.

II Општинско веће – 5 чланова – на сталном раду у општини.

III Скупштина општине Кнић – 25 одборника, председник Скупштине и секретар су на сталном раду у општини.

Стална радна тела Скупштине (сва имају по 5 чланова):

- Комисија за статутарна питања, организацију и нормативна акта скупштине и нормативна питања
- Комисија за представке и жалбе
- Мандатно имунитетска комисија
- Савет за привредни развој, финансије и буџет
- Савет за урбанизам, стамбено-комуналне делатности и заштиту животне средине
- Савет за развој пољопривреде
- Савет за друштвене делатности

Посебна радна тела Скупштине (сва имају по 5 чланова):

- Савет за младе
- Савет за праћење етичког кодекса
- Комисија за равноправност полова

IV Општинска управа општине Кнић са следећим организационим јединицама:

1. Одељење за општу управу и друштвене делатности;
2. Одељење за финансије, буџет и изворне приходе;
3. Одељење за имовинско-правне послове, урбанизам и грађевинарство;
4. Одсек за инспекцијске послове;
5. Канцеларија за локални економски развој и инвестиције;
6. Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине;
7. Стручна служба за скупштинске послове и послове Општинског већа;
8. Посебна организациона јединица – Кабинет председника општине.

V Општинско правобранилаштво

У општини Кнић формиране су три установе:

1. Предшколска установа „Цветић“ Кнић;
2. Центар за културу и библиотека;
3. Туристичка организација општине Кнић.

Општина Кнића има једно јавно предузеће ЈКП „Комуналац“ Кнић.

У нашој ЈЛС, тј. у општинској управи за сада не постоји запослени који се бави јавним здрављем осим два лица која се у одређеној мери баве проблематиком јавног здравља, а то су начелник одељења општих послова и члан већа задужен за здравствену заштиту. Начелник одељења општих послова је запослени који је заштитник права пацијената, а у последње две године није имао жалби по које би разматрао. Савет за здравље је основан 2018. године, али није био функционалан. У 2022. години измењен је састав савета и биће донет први План јавног здравља.

Изван ЈЛС јавним здрављем се баве:

- Организација „Црвени крст“ у Книћу, предавањима, радионицама које одржавају у основним и средњим школама, предшколским установама, а са темама : борбе против дуванског дима, борбе проти малигних болести, очувања менталног здравља, борбе против AIDS-а и другим;
- Дом здравља „Даница и Коста Шамановић“ у Книћу, у оквиру своје редовне делатности, у области очувања и унапређења репродуктивног здравља, превенције кардиоваскуларних, менталних, малигних, али и све више заступљених алергијских обољења;
- У мањој мери и ЈКП „Комуналац“, Кнић и Канцеларија за пољопривреду и заштиту животне средине општине Кнић у оквиру својих свакодневних задужења.

Једна од великих предности наше општине је то што гравитира ка граду Крагујевцу, као својеврсном регионалном центру, једном од пионира јавног здравља у Републици Србији, у коме функционише Институт за јавно здравље Крагујевац који је носилац активности у области јавног здравља за територију целог Шумадијског управног округа.

8.2. Систем здравствене заштите (описати здр.установе)

8.2.1 Здравствено осигурање становништва

У тренутку писања Плана јавног здравља, на дана 22.06.2022. број осигураника је 10554. По основу пољопривреде осигурано је 659, а по основу незапослености 928. Испод 5% становника нема оверену здравствену књижицу и то због неплаћених доприноса за здравствено осигурање, а да би се то исправило и спречило у будућности треба се радити на просвећивању тог дела становништа, да би схватили колико је здравствено осигурање заиста битно и да се тиме чувају и они и њихови најближи.

8.2.2. Дом здравља

Организациона структура примарне здравствене заштите Дом здравља „Даница и Коста Шамановић”, Кнић

Дом здравља „Даница и Коста Шамановић”, Кнић је здравствена установа на примарном нивоу здравствене заштите која пружа здравствене услуге становништву општине Кнић. Основну улогу дома здравља представља очување и унапређење здравља становништва и лечење корисника здравствене заштите. Са пресеком стања на дан 31.12.2021. године, у дому здравља запослено је укупно 65 радника, од тога доктора медицине 17, доктора стоматологије 3, медицинских сестара/техничара 28, стоматолошких техничара 2, здравствених сарадника нема, немедицинских административних радника 6 и немедицинских техничко/помоћних радника 9.

У ОБАВЉАЊУ ЗДРАВСТВЕНЕ ДЕЛАТНОСТИ ДОМ ЗДРАВЉА ВРШИ:

- Заштиту и унапређење здравља, спречавање и рано откривање болести, лечење, рехабилитацију болесних и повређених
- Превентивну здравствену заштиту групације становништва изложених повећаном ризику обољевања и осталих становника у складу са посебним програмом превентивне здравствене заштите
- Здравствено васпитање и саветовање за очување и унапређење здравља
- Спречавање, рано откривање и контролу малигних болести
- Спречавање, откривање и лечење болести уста и зуба
- Патронажне посете, лечење и рехабилитацију у кући
- Хитну медицинску помоћ и санитетски превоз
- Заштиту менталног здравља
- Фармацеутску делатност
- И друге послове утврђене законом

ОБЛАСТ ЗДРАВСТВЕНЕ ЗАШТИТЕ

- Служба опште медицине (у 3 пункта, дом здравља и амбуланте у селима Топоница и Гружа)
- Поливалентна патронажна служба
- Служба за здравствену заштиту предшколске деце
- Служба за здравствену заштиту школске деце и омладине
- Служба за здравствену заштиту жена
- Служба хитне медицинске помоћи
- Служба кућне неге и лечења
- Служба за лабораторијску дијагностику
- Стоматолошка служба здравствене заштите деце
- Стоматолошка служба здравствене заштите одраслих
- Служба медицине рада

ИЗАБРАНИ ЛЕКАР

Здравствено осигурана лица оставрују право на здравствену заштиту посредством изабраног лекара, а који обавља здравствену заштиту у тиму са радником одговарајуће школске спреме здравствене струке.

Дужност је сваког осигураног лица, да код прве посете здравствене установе на примарном нивоу, а најкасније у року од 6 месеци од дана стицања својства осигураног лица изврши избор изабраног лекара.

Уколико осигурано лице не изврши избор изабраног лекара, има право само на пружање хитне медицинске помоћи.

У смислу Закона о здравственом осигурању и подзаконских аката донетих за спровођење наведеног Закона, ИЗАБРАНИ лекар је:

- (1) доктор медицине или доктор медицине специјалиста за област опште медицине, односно специјалиста медицине рада,
- (2) доктор медицине специјалиста педијатрије,

(3) доктор медицине специјалиста гинекологије,

(4) доктор стоматологије.

Осигурано лице моће да има само једног изабраног лекара из напред наведених грана медицине при чему:

- осигурано лице женског пола старије од 15 година живота, поред изабраног лекара, доктора медицине или доктора медицине специјалиста педијатрије, има и изабраног лекара доктора медицине специјалисту гинекологије;
- осигурано лице женског пола старије од 15 година живота, поред изабраног лекара, доктора медицине или доктора медицине специјалиста педијатрије, има и изабраног лекара доктора медицине специјалисту гинекологије;
- дете до навршених 18 година живота, поред изабраног лекара, доктора медицине специјалисте педијатрије има изабраног лекара доктора стоматологије;
- осигурано лице старије од 65 година живота, поред изабраног лекара доктор медицине и доктора медицине специјалисте гинекологије, има изабраног лекара доктора стоматологије;
- жена у вези са трудноћом и 12 месеци после порођаја; осигурано лице пре трансплантације бубрега, односно операције на срцу; у преоперативном и постоперативном третману малигних болести максилофацијалног предела;
- осигурано лице са урођеним и стеченим тежим деформитетом лица и вилице у оквиру преоперативног и постоперативног третмана;
- осигурано лице у оквиру посттуморске рехабилитације и реконструкције, може да има изабраног лекара доктора стоматологије;
- осигурано лице са уређеним и стеченим тежим деформитетом лица и вилице у оквиру преоперативног и постоперативног третмана; осигурано лице у оквиру посттуморске рехабилитације и реконструкције, може да има изабраног лекара доктора стоматологије.

8.3. Образовни систем

8.3.1 Образовни статус становништва

У следећој табели могу се видети подаци о степену образовања становништва општине Кнић по попису из 2011.

Становништво старо 15 и више година према школској спреми

Подручје	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање	Средње образовање				Више обра- зовање	Високо обра- зовање	Непо- знато
					Гимназија	средње стручне школе у трајању		специјализа- ција после средњег образовања			
						краћем од 4 године	4 године				
Општина	14237	3251	1352	1431	417	473	4271	1849	747	445	1

Извор података : ("Књига 2 – Школска спрема, писменост и компјутерска писменост" - Попис 2011.године, Републички завод за статистику)

8.4. Социјална заштита на локалном нивоу

8.4.1. Установе социјалне заштите

На територији општине Кнић постоји једна установа социјалне заштите, а то је „Центар за социјални рад Кнић“ у Книћу. Основана је 1990. године и од тада се бави остваривањем социјалне и породично-правне заштите становништва наше општине. Центар има 6 запослених на неодређено време, а образовну структуру запослених чине: психолог, два социјална радника, дипломирани правник, финансијски радник и специјални педагог који је уједно и директор установе. Просторије центра налазе се у оквиру зграде општине Кнић.

8.4.2. Услуге социјалне заштите на локалном нивоу

Општину Кнић чини велики број старачких и самачких домаћинстава, тако да је услуга социјалне заштите која се намеће као доминантна „Помоћ у кући старим лицима“. У сарадњи са Министарством за рад, запошљавање, борачка и социјална питања већ годинама уназад финансира услугу „Помоћ у кући“. Циљна група пројекта су лица старија од 65 година којима је потребна помоћ у кући од стране геронтодомаћица са територије општине Кнић. Центар за социјални рад је вршио избор корисника, и признавао право на ову услугу. Пружена помоћ кроз ову услугу се огледала у одржавању личне и хигијене стамбеног простора, набавка животних намерница и лекова, припреми obroka и сл.

Финансирање услуге „Помоћ у кући“

Година	Удео буџета ЈЛС	Наменски трансфер надлежног министарства
2017.	0	2.908.648,38 (2.801.760,00)
2018.	365.000,00	3.620.167,86 (3.178.330,00)
2019.	4.500.00,00 (4.474.608,08)	2.009.794,67 (1.325.391,92)
2020.	5.600.000,00 (4.821.440,00)	2.157.998,89 (2.152.000,00)
2021.	4.673.920,00 (4.073.920,00)	2.266.001,00 (2.255.040,00)
2022.	4.600.000,00	1.950.477,00

- у загради су реализовани износи

8.4.3. Корисници социјалне заштите

На основу економских показатеља општина Кнић је сврстана у трећу групу најнеразвијенијих општина у Србији. Схорно томе и доминантна категорија

корисника су социјално угрожена лица. А структурално су доминантна одрасла лица, али и деца која потичу из социјално угрожених породица. У односу на укупан број становника општине Кнић, (14.237 корисници), корисници социјалне заштите чине 7,2% и сви су са сеоског подручја. На територији општине Кнић у 2021. Години евидентирано је 979 корисника, од чега је 509 женског, а 470 мушког пола. Главни проблеми са којима се корисници сусрећу су лош материјални статус, самим тим лоши услови за становање и немогућност обезбеђивања материјалних средстава за лечење.

9.1 Деца: рани развој као императив

Развој деце у најранијем детињству подразумева њихов раст и развој од мајчине трудноће до поласка у предшколски припремни програм. Доказано је да се у овом периоду постављају темељи за све животне успехе, а пропусти у бризи и стимулацији развоја детета остављају дугорочне последице, које се касније тешко могу надокнадити. Рано препознавање развојних ризика и одступања и ране интервенције могу у великој мери да надокнаде кашњења у развоју деце. Иако смањена, смртност одојчади и деце млађе од пет година која живе у ромским насељима два пута је виша од националног просека. Слично је и са ухрањеношћу. Основни разлози због којих треба улагати у развој детета у раном детињству: рана улагања су најделотворнија (првих пет година живота) – ови програми дају добит већу него касније за цео живот: од 2 до 17 пута. Ефекти су највећи код сиромашне деце, чиме се смањује неравноправност. Мозак се највише развија у првих пет година живота, достижући 80% свог развоја до навршене треће године. И на крају, рани развој детета је његово основно право, гарантовано Конвенцијом УН о правима детета.

9.2 Млади као рањива група

Када је у питању циљ који се односи на здравље и благостање младих, најчешћи проблеми који су препознати јесу болести зависности (дуван, алкохол, наркоманија, клађење, коцка, зависност од интернета). За циљне групе у ризику су проблем ХИВ/АИДС; Хепатит Ц. Млади у Србији у прве сексуалне односе ступају рано и неспремни, због чега предњаче међу вршњацима из Европе по броју оболелих од полно преносивих болести и намерних прекида трудноће. Проценат раног рађања и малолетничких трудноћа знатно је смањен, али је и даље висок проценат малолетничких трудноћа у ромским насељима. Млади су суочени са бројним стресовима и потребна им је подршка у превазилажењу стреса (више од 50% средњошколаца наводи да је у протекле две године доживело бар један стресогени животни догађај). Једна од последица је и учестала појава самоубиства и покушаја самоубиства међу младима, као и депресије. Оболевање од хроничних незаразних болести – пре свега од гојазности и дијабетеса – карактеристика је и популације младих.

9.3 Старији као рањива група

Различите рањиве групе захтевају различит приступ, али је општа препорука интерсекторски приступ, развој социоздравствених услуга. У просеку, 60% старачких домаћинстава у Србији су самачка, у чему се и наша општина не разликује пуно. Када је реч о здравственој заштити старијих, стари у сеоским

подручјима су под вишеструким ризиком рањивости (старост, сиромаштво, искљученост), што доводи до отежане приступачности здравствених услуга, али наша општина на својој територији има више здравствених станица и амбуланти, што омогућава добру доступност здравствене заштите свим категоријама становништва, па и старијим лицима.

10. Безбедност у заједници

10.1. Малолетничка деликвенција

У последњих неколико година на територији општине Кнић број малолетника са деликвентним понашањем је у паду. Током 2020. године забележено је 15 таквих случајева, сви су новоевидентирани, а од укупног броја 9 су кривично одговорни. У 2021. години забележено је 9 случајева малолетника са деликвентним понашањем, од којих је код 2 малолетника утврђена кривична одговорност. Малолетници са поремећајем у друштвеном понашању су углавном нови и појављују се по први пут, ређи су рецидиви.

11. Рекреација и спорт

11.1. Спортски клубови , удружења и објекти

Спорт у општини Кнић има дугу традицију, скоро један век. Највећу заступљеност и масовност има фудбал, који у оквиру Фудбалског савеза општине Кнић броји преко 600 регистрованих фудбалера. Укупан број активних спортиста је преко 2000, а поред фудбала, који је најразвијенији, спортисти наше општине баве се и шахом, одбојком, кошарком, планинарењем, спортским ловом и риболовом, бициклизмом.

На територији наше општине регистровано је и такмичи се велики број клубова разних спортских грана: фудбал, кошарка, шах, планинарење, веслање, а од скоро поново је са радом почео и један женски одбојкашки клуб. Највећи проблем је непостојање спортске хале, или сале, која је неопходна за рад и развој спорта на територији општине Кнић. У 2022. години планира се почетак изградње спортске хале чиме ће се сигурно повећати број спортских грана, број спортских клубова, квалитет спорта, а самим тим и број професионалних, али и рекреативних спортиста. Грузанско језеро је у летњим месецима место за припреме екипа веслачких и кајакашких клубова из целе Србије, а чак су и веслачке репрезентације Србије, Кине и Бугарске користиле ово језеро за своје припреме пред велика такмичења. На језеру је у 2019. години одржан и „ 6. европски шампионат у риболову из кајака“.

У 2021. години кроз општину Кнић прошла је „61. међународна бицикличка трка кроз Србију“, а успостављено је и одржавање спортско-рекреативне бицикличке трке „Путевима грузанских села“, која се одржала у

месту Борач. У 2022. години одржаће се и бициклистички маратон „Стазама деспота Стефана“, а моћиће је и одржавање јуниорског првенство Србије у веслању. Велики помак за целокупан спорт наше општине направљен је у 2022. години када је основан Спортски савез општине Кнић, чиме је олакшано функционисање постојећих клубова у свим спортовима, формирање нових спортских клубова, организовање разних спортских манифестација, али и веће улагање у школски спорт.

11.2. Школски и рекреативни спорт

У школама се организује редована спортска настава, а ђаци се спортом баве и укључивањем у спортске секције. Сваке године се организују школска и међушколска такмичења у фудбалу, кошарку, одбојци, атлетици. Школе су током 2021. и 2022. године добиле спортске реквизите захваљујући сарадњи општине Кнић и Школског спортског савеза Србије, а уједно се ради на укључењу наших школа у овај савез.

Предшколска установа „Цветић“ је током 2021. године организовала „Школицу спорта“, за децу предшколског узраста, у оквиру које су ангажовани професори физичког васпитања који са децом раде вежбе прилагођене њиховом узрасту. Што се тиче рекреативног спорта постоји велики број рекреативних спортиста, а у последње време организовани су фитнес тренинзи за жене, а када се говори о деци ту је „Школа пливања“, која је организована у сарадњи основне школе у Книћу и школа пливања из Крагујевца.

12. Култура

Делатност културе на подручју општине Кнић одвија се у највећем делу преко „Центра за културу и библиотеке“ у Книћу која је основана 2018. године, а претежна делатност су јој библиотека и архива, а остале делатности су у оквиру подручја уметности и забаве.

У оквиру културних активности, установа организује:

- промоције нових издања
- представе
- изложбе слика
- концерте
- креативне радионице

Установа је аутор и носилац више пројеката међу којима су поједини подржани од стране ресорног министарства. Општинском одлуком из 2018. године, установа је организатор шест културних манифестација. Од тада до данас, установљене су још две манифестације, „Добричино праскозорје“ и „Дефиле матураната“.

Културни догађаји се дешавају у великом броју места општине Кнић, како на отвореном, тако и у затвореном простору: школама, домовима културе, од који се издавају дом културе у самом Книћу који је у току 2020. и 2021. у потпуности

реновиран, али и у домовима у местима Гружа, Топоница чије је реновирање у току.

У општини Кнић за сада не постоји довољно културних садржаја који нас инспиришу и упућују на здраве животне изборе, али ће се локална самоуправа потрудити да својим предлозима и иницијативама упућеним ка „Центру за културу и библиотеци“, а преко Савета за здравље подстакне промоцију оваквих садржаја у нашој заједници и тако помогне у унапређењу јавног здравља становништа општине Кнић.

13. Медији

Медији представљају најбоље партнере локалних самоуправа и здравствених установа у промовисању јавног здравља. Друштвено одговорни медији делују у интересу јавности и потреба појединаца, друштва у целини и посебно рањивих група, као што су то деца, стари, болесни. Својим активностима могу промовисати све акције које доприносе здрављу, могу допринети да оне имају већи значај, да информишу људе о организовању здравствених активности, да их мобилишу, покрену, утичу на промену лоших навика и стилова живота. Медијске поруке гледа, слуша, чита цела нација, па су самим њихова улога и моћ велики. Савремене информационе технологије дошпринеле су на појави нових медија и још брже и ефикасније комуникације на даљину са становништвом, што пружа могућност пласирања жељених информација и утицаја на велики број људи. Својим активностима медији могу да допринесу и изазивању панике и страха, али и смиривању кризне ситуације, па стога имају и велику одговорност. Зато је сарадња са медијима драгоцене и треба је стално развијати и одржавати. То је интерактивни процес у којем обе стране имају за циљ да пренесу информацију.

На територији општине Кнић нема регистрованих медија, осим званичне интернет и фејсбук странице Општине. Зато се у процесу информисања ослањамо на медијске куће из околних општина, електронске медије са националном фреквенцијом и онлајн гласила. Поред сарадње коју имамо у редовним активностима, планирамо да их укључимо у стратешко планирање и у реализацију акционог плана. Однос са медијима мора да буде двосмеран, зато настојимо да их на прави начин укључимо у процес планирања и реализације плана, као и да им обезбедимо правовремене, одговарајуће и прилагођене информације за извештавање.

Медији су наши партнери у реализацији свих стратешких планова па и у области јавног здравља. Наставићемо да негујемо добар, професионалан однос са медијима и да их укључујемо у све акције од значаја за здравље становништва општине Кнић.

14. Верске заједнице

Верске заједнице на територији општине Кнић својим деловањем не утичу на стање јавног здравља. Оне у сарадњи са здравственим установама и локалном самоуправом, а као и удружења, могу допринети промоцији јавног здравља, тј

учествујући у планирању, али и спровођењу мера за унапређење јавног здравља наше општине.

15. Удружења грађана

На територији општине Кнић, према подацима Агенције за привредне регистре, регистровано је 75 удружења грађана. Капацитете и могућности ових организација је потребно детаљније испитати, јер њихова улога може бити значајна у планирању, али и спровођењу мера за унапређење јавног здравља наше општине.

16. Финансирање здравља на локалном нивоу

Општина Кнић придаје велики значај очувању здравља свог становништа, и стога пружа огромну помоћ јединој здравственој установи на својој територији, а то је Дом здравља „Даница и Коста Шамановић“, који функционише са централним објектом у Книћу, издвојеним амбулантама Гружа, Топоница и здравственим станицама Баре и Губеревац.

У буџету наше општине за 2022. годину, у програму 12- Здравствена заштита опредељено је 9,846,000.00, што подразумева финансирање:

- мртвозорства;
- пројекта „Лекари специјалисти“ (цитолог и радиолог);
- пројекта „Мере подршке здравству, кроз подизање капацитета здравствених услуга и едукацију младих за савремено планирање породице“;
- пројекта „Кућно лечење, палијативно збрињавање и пружање хитне медицинске помоћи“;
- пројекта „Повећана доступност старијим лицима из удаљених насеља услугама здравствене заштите“;

Општина Кнић од 2017. године у сарадњи са Кабинетом министра задуженог за демографију и популациону политику реализује пројекат кроз следеће Мере подршке здравству:

1. Едукације у области очувања и унапређења репродуктивног здравља, при чему је ангажован доктор медицине који је држао тематска предавања „Брак и породица“, „Статус жене и рађање“, „Контрацепција и абортус“, као и тематска предавања трибине и радионице на тему „Очување и унапређење тематског здравља“,

2. Набавка мобилног ултразвука, чиме су се делом превазишли проблеми у гинеколошко-акушерској патологији и створиле могућности праћења трудноће на терену у екстремним случајевима као и постпартално. Набавком овог ултразвука поред рада са трудницама омогућен је и теренски рад радиолога у издвојеним здравственим објектима чиме ће се проширити услуге вршења дијагностичких прегледа.

Дом здравља у сарадњи са локалном самоуправом већ низ година уназад успешно спроводи *„Пројекат кућно лечење, палијативно збрињавање и*

пружање хитне медицинске помоћи на терену“. Спровођење пројекта резултира побољшањем квалитета живота лица у терминалној фази болести, као и њихових породица и лица на продуженом болничком лечењу, организованим лечењем и негом у кућним условима, чиме се истовремено пацијентима смањују трошкови лечења.

Један од битних пројеката је и ***„Лекари специјалисти“***, који подразумева организовање су прегледа лекара специјалиста из области радиологије и цитологије у сарадњи са Клиничким центром Крагујевац. Подразумева праћење и унапређивање здравственог стања пацијента, спречавање и благовремено откривање компликација, као и додатну допунску дијагностику која је предуслов за избор адекватне и рационалне терапије.

Пројекат ***„Повећана доступност старијим лицима из удаљених насеља услугама здравствене заштите“*** се финансира из буџета ЛС од 2022., а захваљујући њему омогућен је рад амбуланти у селу Баре и Губеревац, које због КОВИДА 19 дуже време нису радиле, а што становништву ових села немерљиво значи и омогућава да им здравствена заштита буде подједнако доступна, као и становништву урбанијих делова општине.

„Мере подршке здравству, кроз подизање капацитета здравствених услуга и едукацију младих за савремено планирање породице“. У дому здравља су организована саветовалишта за дијабетес, саветовалиште за труднице, спроводе и акције „Лекар на селу“ које омогућавају доступност и обухват здравствене заштите у местима која су удаљена од здравствених центара, као и доступност тежим социјалним категоријама и старачком становништву. Заштита репродуктивног здравља укључује едукацију о репродукцији, саветовању о планирању породице, здравствену заштиту репродукције, превенцију, дијагностику и лечење различитих болести и поремећаја.

Током 2020. и 2021. године у дому здравља сповођен је и пројекат „За здрав осмех“, који се спроводио од стране стоматолошке службе, тј три стоматолошка тима на терену и у ординацији. Циљ пројекта је било унапређења квалитета стоматолошке заштите деце, а помоћу средстава у износу од 3 500 000, из додељеног гранта у оквиру „Другог пројекта развоја здравства Србије“ финансираног од стране Светске банке.

У сарадњи локалне самоуправе и дома здравља планира се:

- Спровођење кампање у оквиру које ће се омогућити бесплатан преглед покретним мамографом;
- Повећање учесталости контролних гинеколошких прегледа у циљу превенције и евентуалног раног откривања болести;
- Тематска предавања у области очувања и унапређења репродуктивног здравља са предвиђеним циљним групама(ученици основних и средњих школа, општа популација, партнери).

ПРОЦЕНА ЈАВНО ЗДРАВСТВЕНИХ ПОТРЕБА СТАНОВНИКА

За процену јавно-здравствених потреба становник креиран је упитник са питањима отвореног типа који је имао за циљ да испита мишљење грађана о различитим аспектима квалитета живота у њиховој локалној самоуправи. Упитник се састојао из сета од 6 питања, са понуђеним одговорима. Такође, постојала је могућност и додавања одговора по свом нахођењу, оно што су грађани сматрали да је битно да истакну као предност или потешкоћу живота у њиховој заједници.

1. Каква је Ваша општина?

1. Општина у којој може добро да се живи
2. Општина са традицијом и историјом
3. Општина богатог културног наслеђа
4. Чиста и уређена општина
5. Општина са великим потенцијалима
6. _____

2. Како живе становници Ваше општине?

1. Неко боље, неко лошије
2. Живи се ни добро ни лоше, просечно
3. Постоји материјално раслојавање, недостатак радних места
4. _____

3. Шта умањује квалитет живота у Вашој општини?

1. Проблеми економске природе
2. Проблеми животне средине
3. Питања везана за образовање
4. Проблеми везани за саобраћај
5. Проблеми везани за остваривање здравствене заштите
6. _____

4. Шта доприноси квалитету живота у Вашој општини?

1. Уређени градски простори, објекти и саобраћајнице
2. Културни и спортски догађаји
3. Географски положај и околина
4. _____

5. Какву општину желите да видите за десет година?

1. Развијену и модерну
2. Општину са више младих људи
3. Економски напредну општину
4. Богат спортски и културни живот
5. Општину која се брине о околини
6. Општину са бољом доступношћу здравствене заштите
7. _____

6. Шта треба предузети да би се остварила та визија?

1. Обезбедити услове да млади образовани људи остану у општини
2. Јачање свести о заједничком животу и развоју заједнице
3. _____

Анализом достављених упитника констатовано је да су се грађани изјаснили да је њихова општина са великим потенцијалима и да се у њој може добро живети, али да постоји материјално раслојавање и недостатак радних места, да квалитет живота у њој умањују проблеми економске природе, проблеми везани за животну средину, саобраћај и остваривање здравствене заштите. Оно што доприноси квалитету живота у њиховој општини је географски положај и околина. На питање какву општину желе да виде за десет година изјаснили су се да је то општина са више младих људи и економски напредна општина.

SWOT анализа

Овом анализом смо приказали снаге, слабости, могућности и претње за ЈЛС, односно издвојили **кључне елементе** (шта су највеће предности, а које шансе се могу најбоље искористити, које слабости треба превазићи/унапредити, који су критични ризици), како бисмо идентификовали **кључна питања/приоритете** на којима треба радити у наредном периоду, а који ће бити дефинисани кроз акциони план са тачно дефинисаним мерама за њихово решавање са циљем унапређења ЈЛС.

СНАГЕ	СЛАБОСТИ
Повољан физичко-географски положај Широка лепеза услуга за све области Сензибилитет за потребе рањивих група Адекватна покривеност школама Адекватна доступност здравствене заштите Развијен НВО сектор	Неповољна старосна структура Негативан природни прираштај Депопулација села Неадекватна покривеност предшколским установама Оптерећеност хроничним незаразним болестима (болести срца и крвних судова, малигне болести, дијабетес, ...) Непостојање стратегија у свим областима Материјално раслојавање и недостатак радних места Проблеми економске природе Проблеми животне средине Неадекватни инфраструктура за спортско-рекреативне активности Недостатак јавних паркинга Разуђеност и удаљеност граничних насеља и одсуство јавног превоза
ШАНСЕ	ПРЕТЊЕ
Партнерски приступ локалне самоуправе Урбана обнова Реиндустријализација у складу са са зеленим и ресурсно ефикасним технологијама Спремност и отвореност ка иновацијама Општина са великим потенцијалима	Неадекватан модел финансирања Висок степен несигурности Економска криза, сиромаштво Индиферентност грађана Неадекватна категоризација у законима који преферирају неразвијена подручја

АКЦИОНИ ПЛАН

ОПШТИ ЦИЉ:1		Унапређење здравља становништва и смањење неједнакости у здрављу					
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Очекиване године живота на рођењу становника ЈЛС (укупно, мушко, женско)		Број	2021	75 72,7 77,3	2026	76 73 78	РЗС

ПОСЕБАН ЦИЉ 1:		Унапређење физичког, менталног и социјалног здравља становништва ЈЛС						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)			Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма јавног здравља у области физичког, менталног и социјалног здравља			број	2021	0	2026	7	ЈЛС
Број реализованих програма јавног здравља у области физичког, менталног и социјалног здравља			број	2021	0	2026	7	ЈЛС
МЕРА 1.1:		Унапређење услова за друштвену бригу за јавно здравље – унапређење партнерства и друштвене укључености за здравље у ЈЛС		Тип мере:	1			
Носилац мере:		ЈЛС – Савет за здравље		Партнер и:	Учесници у области јавног здравља: органи РС, АП и ЈЛС, здравствене службе (дом здравља, изјз, приватна пракса), РФЗО, васпитно-образовне установе, средства јавног информисања, јавна предузећа, привредници, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)			
Период спровођења:		континуирано	Потребне измене прописа:		Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	20246	
Успостављен функционалан савет за здравље *		0	2021	0	2	2	2	Извештај ЈЛС

*Развити скалу оцењивања: 0-не постоји савет, 1-постоји нефункционалан и 2-функционалан савет

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
1.1.1	Образовање Савета за здравље	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2022-26.			
1.1.2	Донети Акт о оснивању	ЈЛС		2022-26.			
1.1.3	Едукација чланова Савета из области јавног здравља	ЈЛС	ИЗЈЗ, СКГО, образовне установе (академске школе и факултети)	2022-26.			
1.1.4	Протоколи о сарадњи са партнерима	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, СУП, тузилаштво,	2022-26.			

			инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)				
1.1.5	Развој и унапређење компетенција актера у ЈЛС у области јавног здравља			2022-26.			
1.1.6	Укључивање јавности у активности јавног здравља	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене службе, васпитно- образовне установе, ЈКП, предузетници, СУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2022-26.			

МЕРА 1.2:		Праћење здравственог стања становништва у свим животним добрима, посебно осетљивих друштвених група и утврђивање приоритета за промоцију здравља и превенцију болести			Тип мере:	⁹ 1		
Носилац мере:		ЈЛС			Партнери:	И/ЗЈЗ, здравствене службе, цивилни сектор		
Период спровођења:		2022-26			Потребне измене прописа:	¹⁰ НЕ		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Реализован програм јавног здравља „Анализа здравственог стања становништва општине“		број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Усвојени и реализовани програми ЈЗ на тему „Анализа здравственог стања становништва општине“		број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)	

⁹ У складу са Законом о планском систему („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

¹⁰ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

1.2.1	Израда годишње анализе здравственог стања града/општине	ЈЛС	ЈЛС, И/ЗЈЗ	2022-26.			
1.2.2	Радионица за израду Сlike здравља града/општине	ЈЛС- Савет за ЈЗ	СКГО, И/ЗЈЗ, Савет за јавно здравље, ОЦД	2022-26.			
1.2.3	Израда Сlike здравља града/општине	ЈЛС-Савет за ЈЗ	И/ЗЈЗ	2022-26.			
1.2.4.	Укључивање јавности у процес планирања и одлучивања о здрављу	ЈЛС	И/ЗЈЗ, здравствене службе, васпитно-образовне установе, ЈКП, предузетници, МУП, тужилаштво, инспекцијске службе, Заштитник права пацијената, РФЗО, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења), медији	2022-26.			
1.2.5	Радионица за израду Акционог плана ЈЗ (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС- Савет за ЈЗ	СКГО, И/ЗЈЗ, Савет за јавно здравље	2022-26.			
1.2.6	Израда Акционог плана ЈЗ	ЈЛС-Савет за ЈЗ	И/ЗЈЗ	2022-26.			
1.2.7	Радионица за израду извештаја програма ЈЗ (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС- Савет за ЈЗ	СКГО, И/ЗЈЗ, носиоци активности програма: здравствене	2022-26.			

			службе, васпитно- образовне установе, ЈКП, Заштитник права пацијената, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)				
1.2.8	Израда годишњег извештаја савета за здравље	ЈЛС- Савет за ЈЗ	И/ЗЈЗ, носиоци активности програма ЈЗ	2022-26.			

МЕРА 1.3.	Мапирање фактора ризика по здравље опште популације и осетљивих популационих група на нивоу ЈЛС			Тип мере:	¹¹ 1			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	И/ЗЈЗ, цивилни сектор			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			¹² Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Мапирани фактори ризика по		број	2021.	0	3	5	7	ЈЛС

¹¹ У складу са *Законом о планском систему* („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

¹² Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/аката . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

здравље								
Идентификовани приоритети		број	2021.	0	3	5	7	ЈЛС
Број усвојених програма дефинисаних у односу на приоритете		број	2021.	0	3	5	7	ЈЛС
Број реализованих планова дефинисаних у односу на приоритете		број	2021.	0	3	5	7	ЈЛС
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
1.3.1	Процена фактора ризика по здравље опште популације и осетљивих популационих група и њихових потреба ј (ризички из животне средине и радне околине, неправилна исхрана, физичка неактивност, ризично сексуално понашање, небезбедно понашање у саобраћају, употреба алкохола, дувана и психоактивних супстанци, коцкање, игре на срећу, стрес, насиље и злостављање, социјална искљученост) на репрезентативном узорку за ЈЛС	ЈЛС	ИЗЈЗ, агенција за животну средину, предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)	2022-26.				
1.3.2	Идентификовање осетљивих популационих група и њихових удружења на локалном нивоу	ЈЛС	Установе социјалне заштите/ Цивилни сектор	2022-26.				
1.3.3	Анализа задовољства корисника /укључивање	ЈЛС	ИЗЈЗ, агенција за животну средину,	2022-26.				

	јавности		предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)УНИЦЕФ, цивилни сектор				
1.3.4	Израда годишњег извештаја и евалуација	ЈЛС – Савет за здравље	ИЗЈЗ, агенција за животну средину, предузећа, васпитно-образовне установе, МУП, агенција за безбедност у саобраћају, ЦСР, цивилни сектор (хуманитарна, спортска, верска и друга удружења)УНИЦЕФ, цивилни сектор	2022-26.			

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:		Унапређење организације и функционисања здравственог система (Унапређење доступности, ефикасности и квалитета здравствене заштите)					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Обухват деце превентивним прегледима које обављају доктори медицине специјалисти педијатрије		%	2021	96,9	2026	95-100	ИЗЈЗ, ДЗ
Обухват деце (%) вакцинацијом (дифтерија, тетанус, пертусис, полио, хемофилус Б) у дрвој години живота		%	2021	96,43	2026	95-100	ИЗЈЗ, ДЗ
Обухват деце (%) вакцином против малих богиња, заушака и рубеоле у другој години		%	2021	96,63	2026	95-100	ИЗЈЗ, ДЗ

Обухват вакцинацијом против грипа старијих од 65 година	%	2021	12,11	2026	15-25	ИЗЈЗ, ДЗ
Обухват одрасле популације превентивним прегледима	%	2021	14,95	2026	20-25	ИЗЈЗ, ДЗ

МЕРА 2.1:	Стварање услова за приступачност и уједначеност коришћења примарне здравствене заштите		Тип мере:	1				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, апотека, приватне праксе, и/зјз)				
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		Не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)Сто		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2027.	
Обухват (%) становништва обавезним здравственим осигурањем		%	2021	95	96	97	98	РЗС, ДЗ, ИЗЈЗ
Број становника по лекару (Здравствена заштита предшколске деце)		Број	2021	1	1	1	1	ДЗ, ИЗЈЗ
Број становника по лекару (Здравствена заштита жена)		број	2021	1	1	1	1	ДЗ, ИЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
2.1.1	Праћење и анализа рада, организације, ресурса и коришћења здравствене заштите	ЈЛС – Савет за здравље	и/зјз, здравствена служба	2022-26.			
2.1.2	Процена доступности и	ЈЛС – Савет	и/зјз,	2022-26.			

	приступачности примарне здравствене заштите	за здравље	здравствена служба				
2.1.3	Инвестициона улагања и одржавања, закуп простора и опреме, набавка, опреме, медицинске и немедицинске у складу са законом и актом о оснивању	ЈЛС – Савет за здравље	и/зјз, здравствена служба	2022-26.			

МЕРА 2.2:	Унапређивање свеобухватне доступности и приступачности здравствене службе за осетљиве популационе групе (деца, жене, стари, особе са инвалидитетом, жртве трговине људима, мигранти, роми, интерно расељана лица, бивши осуђеници идр)			Тип мере:	1			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба (дом здравља, апотека, приватне праксе, и/зјз), међународни пројекти, медији			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Број приступачних јавних објеката		број	2021		2	4	7	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
2.2.1	Едукација здравствених радника за комуникацију са ОПГ (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), и/зјз, међународни пројекти, медији	2022-26.			
2.2.2	Оклањање физичких баријера и постављање рампи, нарочито у здравственим установама и	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ),	2022-26.			

	осталим јавним објектима у надлежности ЈЛС		предузетници, привредна друштва, међународни пројекти, медији				
2.2.3	Постављање звучних семафора	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), предузетници, привредна друштва, међународни пројекти, медији	2022-26.			
2.2.4	Набавка специјализованих возила за превоз особа са инвалидитетом	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), предузетници, привредна друштва, међународни пројекти, медији	2022-26.			
2.2.5	Набавка специјалне опреме за особе са инвалидитетом	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), предузетници, привредна друштва, међународни пројекти, медији	2022-26.			
2.2.6	Набавка опреме у области ИТ а	ЈЛС	Цивилни сектор (удружења ОПГ), предузетници, привредна друштва, међународни пројекти, медији	2022-26.			
2.2.7	Испитивање задовољства корисника услуга	ЈЛС	Корисници услуга(удружења ОПГ)	2022-26.			

МЕРА 2.3:	Спровођење заштите права пацијената			Тип мере:	1		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Министрства, цивилни сектор, и/зјз, СКГО		
Период спровођења:		Потребне измене прописа:			Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Број медијских изјава/кампања промоције права пацијената;	број	2021	0	2	3	4	ЈЛС
Број едукација здравствених радника и становништва на тему ЗПП	број	2021	0	2	3	4	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.3.1	Едукација заштитника права пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор	2022-26.			
2.3.2	Едукација здравствених радника и сарадника о правима пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор	2022-26.			
2.3.3	Едукација пацијената о правима пацијената (са евалуацијом задовољства учесника)	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор	2022-26.			
2.3.4	Кампања о правима пацијената	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор, медији	2022-26.			
2.3.5	Медијска промоција права пацијената	ЈЛС	СКГО, и/зјз, цивилни сектор, медији	2022-26.			
2.3.6	Израда лифлета о правима	ЈЛС	ЈЛС, ЗЈЗ	2022-26.			

	пацијената						
2.3.7	Израда постера о правима пацијената	ЈЛС	МЗ, СКГО	2022-26.			

МЕРА 2.4:		Унапређење организације хитне медицинске помоћи			Тип мере:	1			
Носилац мере:		ЈЛС			Партнери:	Здравствена служба			
Период спровођења:			Потребне измене прописа:			да			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)			Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
						2022.	2024.	2026	
Постојање Службе ХМП и унапређени кадровски и технички капацитети ХМП			Број екипа (лекар, МС/МТ; возач)	2021	1	2	3	3	ИЗЈЗ, ДЗ
Ознака	Назив активности		Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
2.4.1	Иницијатива за измену и допуну правилника о ближим условима за обављање здравствене делатности у области хитне медицинске помоћи		ЈЛС; МЗ, СКГО	ЗУ	2022-26.				
2.4.2	Набавка возила за хитну медицинску помоћ и обезбеђење санитетског превоза		ЈЛС; МЗ	ЗУ	2022-26.				
2.4.3	Обезбеђење додатне неопходне кадровске подршке у односу на потребе ХМП		ЈЛС; МЗ	ЗУ	2022-26.				
2.4.4	Обезбеђење додатне едукације запослених у оквиру ХМП		ЈЛС; МЗ, ЗЈЗ/ИЗЈЗ; ЗХМП	ЗУ	2022-26.				
2.4.5	Обезбеђење додатне опреме за потребе ХМП		ЈЛС; МЗ	ЗУ	2022-26.				

МЕРА 2.5:		Унапређење квалитета здрвствене заштите			Тип мере:		1	
Носилац мере:		ЈЛС			Партнери:		ЗУ	
Период спровођења:		2022-26		Потребне измене прописа:		Не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
% буџета ЈЛС издвојеног за обезбеђивање додатне подршке здр. систему на територији ЈЛС		%	2021					

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.5.1	Обезбеђење додатне неопходне кадровске подршке у односу на потребе	ЈЛС	Здравствене службе, Национална служба за запошљавање	2022-26.			
2.5.2	Обезбеђење додатне неопходне савремене опреме	ЈЛС	Здравствене службе, привредници, предузетници	2022-26.			
2.5.3	Израда посебних програма здравствене заштите за поједине категорије становништва, односно врсте болести које су специфичне за ЈЛС	ЈЛС	Здравствене службе, и/зјз	2022-26.			

ОПШТИ ЦИЉ:2	Унапређење јавног здравља становништва кроз промотивне и превентивне активности						
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
Очекиване године живота на рођењу становника ЈЛС (укупно, мушко, женско)	број	2021.	75 72,7 77,3	2026.	76 73 78	ЈЛС	

Промоција здравља и превенција болести

ПОСЕБАН ЦИЉ 2:	Промоција здравља и превенција болести						
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере	
Број усвојених програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у ЈЛС	број	2021	0	2026	7	ЈЛС	
Број реализованих програма јавног здравља у области промоције здравља и превенције болести у ЈЛС	број	2021	0	2026	7	ЈЛС	

МЕРА 2.1:	Унапредити доступност и квалитет превентивних услуга у области сексуалног и репродуктивног здравља			Тип мере:				
Носилац мере:				Партнери:				
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022	2024.	2026	
Обухват жена у току првог триместра трудноће савременом здравственом заштитом		%	2021	94%	96%	98%	100%	ДЗ
Обухват трудница патронажним посетама		%	2021	100%	100%	100%	100%	ДЗ
% корисница од 15 до 49 година којима је урађен превентивни преглед и дат савет у вези са планирањем породице, односно са методама ефективне контрацепције *		%	2021	1,36%	20%	20%	20%	ДЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
2.1.1	Праћење и анализирање фактора ризика за сексуално и репродуктивно здравље (СРЗ) (посебно осетљивих друштвених група/ПОДГ)	ЈЛС, Савет за здравље	Изјз, здравствене установе, образоване установе, центри за социјални рад	2022-26.			
2.1.3	Развој услуга саветовања о сексуалном и репродуктивном здрављу кроз интерсекторску	ЈЛС, Савет за здравље	ИЗЈЗ, здравствене установе, ОЦД удружења грађана, школске установе,	2022-26			

	сарадњу прилагођено потребама циљних група						
2.1.4	Реализовање семинара/обука/курсева континуиране медицинске едукације (КМЕ) за запослене лекаре у примарној здравственој заштити (ПЗЗ) за рад на превенцији и промоцији СРЗ међу припадницима ПОДГ	ЈЛС, Савет за здравље	Коморе здравствених радника, изјз, здравствене установе	2022-26			
2.1.5	Реализовање програма континуиране едукација код школског савета за промоцију сексуалног и репродуктивног здравља у школама	ЈЛС, Савет за здравље	Школска управа, Основне и средње школе, Савети родитеља, школски парламенти и удружења младих	2022-26			
2.1.6	Едукације у области сексуалног и репродуктивног здравља кроз интерсекторску сарадњу са различитим осетљивим групама (ПОДГ)	ЈЛС, Савет за здравље	Изјз, здравствене и школске установе, удружења грађана, ЦСР	2022-26			
2.1.7	Успоставити или унапредити систем Добровољног поверљивог саветовања и тестирања ДПСТ ¹³	ЈЛС, Савет за здравље	изјз, удружења грађана, ЦСР	2022-26			
2.1.8	Спроводити парњачку подршку за кључне популације у ризику	ЈЛС, Савет за здравље	Здравствене установе, удружења грађана, ЦСР	2022-26			
2.1.9	Спроводити активности на видљивости и заступљености тема из области сексуалног и репродуктивног здравља кроз све канале медијске комуникације	ЈЛС	Изјз, медији, здравствене установе, удружења грађана	2022-26			

¹³ Различити модели; *reach-out*

2.1.10	Спроводити и подржати активности на превенцији и смањењу стигме и дискриминације у окружењу према кључним популацијама у ризику	ЈЛС	Медији, изјз, здравствене установе, удружења грађана	2022-26			
2.1.11	Мерење задовољства корисника услуга здравствене заштите у области очувања и унапређења сексуалног и репродуктивног здравља	ЈЛС	Изјз, здравствене установе, удружења грађана	2022-26			

МЕРА 2.2:	Унапредити доступност и квалитет услуга у области заштите менталног здравља		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ, ЗУ, ШУ, ОЦД, ЦСР, медији			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
% регистрованих корисника примарне здр. заштите старијих од 18 година којима је процењен ризик за депресију*	%	2021.	1,32%	3%	6%	8%	ЗЈЗ/ИЗЈЗ

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средстава по годинама (РСД)	Вредност и фин. средстава по изворима (РСД)
2.2.1	Спровођење програма унапређења социо-емоционалних вештина код деце и младих	ЈЛС	ИЗЈЗ, предшколске и школске установе здравствене установе, удружења грађана, установе социјалне заштите	2022-26			
2.2.2	Развијање иновативних услуга психолошког саветовања и едукације за циљне групе у заједници (нпр. <i>On line</i> саветовање, саветовање у заједници)	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене установе, удружења грађана, установе социјалне заштите предшколске и школске установе	2022-26			
2.2.3	Спроводити	ЈЛС	ИЗЈЗ,	2022-26			

	парњачку подршку за кључне популације у ризику у области заштите менталног здравља		удружења грађана, школске установе, установе социјалне заштите				
2.2.4	Спроводити и подржати активности на превенцији и смањењу стигме и дискриминације у окружењу према кључним популацијама (особе са потешкоћама у психосоцијалном функционисању, ЛГБТ популација, мигранти, сексуалне раднице и радници и остале маргинализоване групе)	ЈЛС	ИЗЈЗ, удружења грађана, здравствене установе, установе социјалне заштите, локални омбудсман	2022-26			
2.2.5	Спроводити и подржати активности на социјалном укључивању, превенцији институционализације и развијати услуге становања уз подршку кључних популација (особе са потешкоћама у психосоцијалном функционисању, особе са сметњама у развоју)	ЈЛС	ИЗЈЗ, удружења грађана, здравствене установе, установе социјалне заштите, локални омбудсман национална служба за запошљавање	2022-26			
2.2.6	Обезбедити спровођење програма превенције вршњачког насиља, родно заснованог насиља и свих других врста насиља	ЈЛС	Предшколске и школске установе, удружења грађана, установе социјалне заштите, здравствене установе, удружења грађана, локални омбудсман, ИЗЈЗ	2022-26			

2.2.7	Обезбедити спровођење програма подршке старима са потешкоћама у психосоцијалном функционисању и развијање међугенерациске повезаности	ЈЛС	Установе социјалне заштите, здравствене установе, предшколске и школске установе, локални омбудсман удружења грађана, ИЗЈЗ	2022-26			
2.2.8	Процена менталног здравља становништва	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене установе, удружења грађана, установе социјалне заштите	2022-26			
2.2.9	Спровођење промотивних и едукативних активности на унапређењу менталног здравља становништва	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене установе, удружења грађана, установе социјалне заштите, медији	2022-26			
2.2.8	Мерење задовољства корисника пруженим услугама на унапређењу менталног здравља	ЈЛС		2022-26			

МЕРА 2.3:	Унапредити доступност и квалитет услуга у превенцији хроничних незаразних болести (ХНБ)			Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		ИЗЈЗ, ЗУ, приватан сектор, ОЦД, ШУ, ЦСР		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024	2026.	
Број кампања у области промоције здравих животних стилова и превенције ХНБ		број	2021	7	9	11	13	ИЗЈЗ, ДЗ
% регистрованих корисника старијих од 45 година код којих је у претходних 12 месеци процењен ризик за тип 2 дијабетеса		%	2021	0,48	10	15	20	ИЗЈЗ, ДЗ
% регистрованих корисника мушког пола са навршених 35 година и женског пола са навршених 45 година до навршених 69 година обухваћених скринингом за процену ризика од КВБ		%	2021	0,11	10	15	20	ИЗЈЗ, ДЗ
% регистрованих корисника са навршених 50 година до навршених 74 година обухваћених скринингом на карцином дебелог црева		%	2021	3,44	12	18	25	ИЗЈЗ, ДЗ
% регистрованих корисница од 25 до 64 година старости обухваћених скринингом ради раног откривања рака грлића материце		%	2021	6,3	25	25	25	ИЗЈЗ, ДЗ
% корисница од 50 до 69 година старости обухваћених скринингом ради раног откривања рака дојке у претходних 12 месеци		%	2021	5,9	30	35	40	ИЗЈЗ, ДЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.3.1	Спроводити активности на промоцији здравих животних стилова за све популационе групе	ЈЛС	Министарство надлежно за послове здравља, медији, удружења грађана	2022-26			
2.3.2	Омогућити доступност хране за циљне групе по принципима правилне исхране (школске кухиње, народне кухиње итд)	ЈЛС	Привредни субјекти, удружења грађана	2022-26			
2.3.3	Повећати доступност рекреативног и школског спорта (бесплатне обуке за пливање и клизање, изградња инфраструктуре за доступно и безбедно спровођење физичке активности за све популационе групе)	ЈЛС	Школске установе, привредни субјекти, удружења грађана, спротски савези	2022-26			
2.3.4	Повећати контролу спровођења Закона о дувану и Закона о заштити становништва од изложености дуванском диму и видљивости спровођења мера	ЈЛС	медији, надлежне инспекције	2022-26			
2.3.5	Спроводити активности едукације и услуге саветовања на теме превенције пушења и одвикавања од пушења за различите циљне	ЈЛС	ИЗЈЗ, Здравствене установе, удружења грађана, медији	2022-26			

	групе						
2.3.6	Повећати контролу примене одредби Закона о јавном реду и миру (забрана продаје алкохолних пића лицима под очигледним утицајем и малолетницима)	ЈЛС	Министарство надлежно за унутрашње послове, надлежне инспекције	2022-26			
2.3.7	Подржати групе подршке за одвикавање од штетне и високоризичне употребе алкохола (Анонимни алкохоличари, удружења лечених алкохоличара...)	ЈЛС	Здравствене установе, удружења грађана	2022-26			
2.3.8	Спроводити превентивне прегледе за рано откривање ХНБ (мобилне јединце за скрининге, базари здравља, слање скрининг-тестова поштом, самоевалуација...)	ЈЛС	Здравствене установе, ИЗЈЗ	2022-26			
2.3.9	Мерење задовољства корисника	ЈЛС		2022-26			

МЕРА 2.4:	Унапређење мера превенције и едукације становништва у циљу смањења болести зависности			Тип мере:			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	ЈЛС, ИЗЈЗ, ЗУ, ШУ, ЦСР; ОЦД, медији		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			Да (уредбе ЈЛС о раду киоска за продају дувана и алкохолних пића)		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. Средства по годинама (РСД):			Вредности фин. Средства по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
Број одржаних промотивних и едукативних активности Број учесника	број број	2021	5 500	10	15	20	ИЗЈЗ
				1000	1500	2000	

*Извор података: повратне информације о показатељима квалитета из РФЗО добијених преко ИЗЈЗ или ЗЈЗ. РЕФ предлог новог правилника о показатељима квалитета.

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. Средства (РСД)	Вредности фин. Средства по годинама (РСД)	Вредности фин. Средства по изворима (РСД)
2.4.1	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група у области (деца и омладина, родитеља и професионалци) превенције болести зависности	ЈЛС	Канцеларија за дроге РС, ИЗЈЗ, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, медиј, Канцеларије за младе	2022-2026			
2.4.2	Спроводити акције у заједници које	ЈЛС	ИЗЈЗ, Здравствене установе,	2022-2026			

	промовишу развој средине без ПАС		Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији, привредни субјекти, истакнути појединци				
2.4.3	Усвајање и спровођења локалних прописа за регулисање доступности алкохола и дувана деци и младима	ЈЛС	Правосуђе, Инспекцијске службе, МУП	2022-2026			
	Обезбедити и подржати спровођење програма смањења штета у области употребе ПАС	ЈЛС	Канцеларија за дроге, ИЗЈЗ, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији	2022-2026			
2.4.4	Спроводити и подржати активности на превенцији и смањењу стигме и дискриминације у окружењу према кључним популацијама у ризику, корисницима ПАС и особама на лечењу и	ЈЛС	Канцеларија за дроге РС, ИЗЈЗ, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски	2022-2026			

	реhabилитацији		клубови, медији				
2.4.5	Обезбедити спровођење програма запошљавања особа на супституционој терапији и ПЛХИВ-интегрисана услуга у циљу унапређења квалитета живота и здравља особа на супституционој терапији и ПЛХИВ	ЈЛС	Центар за социјални рад, Завод за запошљавање, Развојне агенције, Привредна комора, Канцеларија за дроге	2022-2026			
2.4.6.	Развити програме за младе који користе психоактивне супстанце	ЈЛС	Канцеларија за дроге РС, Здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, Центар за социјални рад	2022-2026			
2.4.7	Информативно-медијске активности		Медији,				
2.4.8	Мерење задовољства корисника	ЈЛС	Институт за јавно здравље	2022-2026			

МЕРА 2.5:	Унапредити промоцију здравља и здравствено васпитање у области заразних болести			Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:		ИЗЈЗ, ЗУ, ОЦД, приватан сектор, ШУ		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Инициденција Туберкулозе на 100.000 становника		број	2021	0	0	0	0	ИЗЈЗ/ДЗ
% регистрованих корисника у ДЗ старијих од 65 година код којих је извршена вакцинација против сезонског грипа		%	2021	10,49	15	20	25	ИЗЈЗ/ДЗ
% деце која су вакцинисана вакцинама из обавезног програма (према важећем правилнику)		%	2021	96,63	100	100	100	ИЗЈЗ/ДЗ
% деце вакцинисане ММР вакцином (друга година живота)			2021					ИЗЈЗ/ДЗ
Број лекара обухваћених едукацијама из области превенције заразних болести (за годину дана)		број	2021	4	5	7	9	ИЗЈЗ/ДЗ
Број становника обухваћених едукацијама у области превенције заразних болести (за годину дана)		број	2021	4000	4500	5000	6000	ИЗЈЗ/ДЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
2.5.1	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група за спровођење општих и посебних мера спречавања ширења заразних болести	ЈЛС	ИЗЈЗ, Здравствене и школске установе, удружења грађана	2022-2026.			
2.5.2	Обезбедити подршку програмима едукације циљних група о значају имунизације	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене установе, удружења грађана	2022-2026.			
2.5.3	Повећање % родитеља који имају позитиван став према вакцинацији против ХПВ девојчица узраста 9-14 година (као препорученог облика имунизације)	ЈЛС	ИЗЈЗ, школске и здравствене установе, удружења грађана	2022-2026.			
2.5.4	Повећање % родитеља који познају мере спречавања каријеса у раном детињству	ЈЛС	ИЗЈЗ, школске и здравствене установе	2022-2026.			
2.5.6	Мерење задовољства корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ, здравствене установе, удружења грађана	2022-2026.			

МЕРА 2.6:	Унапређење санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора у циљу сузбијања незаразних и заразних болести			Тип мере:	1,2		
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Инспекција, изјз, делатност производње и промета намирница и предмета опште употребе, јавни водоводи, делатност социјалне заштите, угоститељска делатност, делатност спорта и рекреације, васпитно-образовна делатност, услужне делатности хигијене, неге и улепшавања, јавни саобраћај		
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Број реализованих санитарно-хигијенских контрола	број	2021	10	15	20	25	Извештаји инспекција, изјз

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
2.6.1	Повећање обухвата санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, изјз, правна лица која подлежу СХЕ надзору у складу са законом и правилницима	2022-26			
2.6.2	Редовно исвештавање о надзору	ЈЛС – Савет за здравље	инспекције	2022-26			

2.6.3	Надзор над спроведеним корективним мерама	ЈЛС – Савет за здравље	ЈЛС – Савет за здравље	2022-26			
2.6.4	Развој и спровођење програма/пројекта за унапређење санитарно-хигијенског и епидемиолошког надзора	ЈЛС	Инспекција, изјз	2022-26			
2.6.6	Испитивање задовољства корисника услуга у делатности ма које су биле предмет програма/пројекта	ЈЛС	изјз, правна лица која учествују у програму/пројекту	2022-26			
2.6.7	Извештај о спроведеним активностима	ЈЛС	Инспекције, изјз, правна лица	2022-26			

МЕРА 2.7:	Унапређење здравствене писмености становништва			Тип мере:	1,2			
Носилац мере:	ЈЛС			Партнери:	Изјз, здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији, привредни субјекти, медији			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			не			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Ниво адекватне здравствене писмености становништва		%	2021	0	35	40	50	ИЗЈЗ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
2.7.1	Процена здравствене писмености становништва	ЈЛС	изјз, здравствене установе	2022-26			
2.7.2	Спровођење промотивних и едукативних активности на унапређењу здравствене писмености становништва	ЈЛС	Изјз, здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији, привредни	2022-26			

			субјекти				
2.7.3	Информативне /медијске активности	ЈЛС	Изјз, здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији, привредни субјекти, медији	2022-26			

МЕРА 2.8:	Смањење % предгојазне и гојазне деце и адолесцената		Тип мере:	1,2				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ЈЛС, ИЗЈЗ, ЗУ, Образовни-васпитни сектор, Спортска удружења, НВО сектор, Црвени крст, Медији				
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		не				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
% предгојазне и гојазне деце и адолесцената		%	2021	30	20	15	10	ИЗЈЗ, ЗУ

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средстава по годинама (РСД)	Вредности фин. средстава по изворима (РСД)
2.8.1	Анализа законских оквира који регулишу област исхране у предшколским и школским	ЈЛС	изјз, здравствене установе	2022-26			

	установама						
2.8.2	Подршка деци и родитељима чија деца имају проблем гојазности, посебни програм за родитеље (припрема хране, демонстрационе кухиње)	ЈЛС	Изјз, здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији, привредни субјекти	2022-26			
2.8.3	Укључивање деце у физичке активности у природи	ЈЛС		2022-26			
2.8.4	Унапређење евидентирања и извештавања о стању ухрањености деце и адолосцената	ЈЛС		2022-26			
2.8.5	Интезивирање превентивних активности које се односе на правилну исхрану	ЈЛС		2022-26			
2.8.6	Информативне /медијске активности	ЈЛС	Изјз, здравствене установе, Организације цивилног друштва, Црвени крст, установе образовања, установе културе, спортски клубови, медији, привредни субјекти, медији	2022-26			

ОПШТИ ЦИЉ:3		Унапређење здравља становништва управљањем факторима ризика из животне средине					
Показатељи на нивоу	Јединица	Базна	Базна	Циљна	Циљна	Извор	

општег циља (показатељи ефеката)	мере	година	вредност	година	вредност	провере
Број усвојених програма ЈЗ из области унапређења здравља становништва управљањем факторима ризика из животне средине	број	2021.	0	2026.	10	ЈЛС
Број реализованих програма ЈЗ из области унапређења здравља становништва управљањем факторима ризика из животне средине	број	2021.	0	22026.	10	ЈЛС

ПОСЕБАН ЦИЉ 3:	Утврђивање ризика по здравље људи проузрокованог опасностима из животне средине					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Мапирање фактора ризика по здравље људи проузрокованих опасностима из животне средине у ЈЛС	број	2021	0	2026	10	ЈЛС
Идентификовани приоритети	број	2021	0	2026	10	ЈЛС
Број усвојених програма дефинисаних у односу на приоритете	број	2021	0	2026	10	ЈЛС
Број реализованих планова дефинисаних у односу на приоритете	број	2021	0	2026	5	ЈЛС

МЕРА 3.1:		Обезбеђивање заштите изворишта водоснабдевања у циљу обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће			Тип мере:		5		
Носилац мере:		ЈЛС			Партнери:		ЈКП, санитарна инспекција, МПШВ-Дирекција за воде		
Период спровођења:		2022-2026	Потребне измене прописа:				не		
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):			Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)			Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
						2022.	2024.	2026.	
Постојање јавних водоводних система са обезбеђеним зонама санитарне заштите ЈКП			Број	2021	1	?	?	?	
Ознака	Назив активности	Носилац		Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
3.3.1	Израда елабората о зонама санитарне заштите изворишта за јавно водоснабдевање	ЈЛС		ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП, лиценцирани пружалац услуге	2022-26				
3.3.2	Имплементација мера дефинисаних елаборатом о зонама	ЈЛС		МПШВ, МЗЖС	2022-26				
3.3.3	Контрола спровођења елабората	Санитарна инспекција		ЈЛС, ЈП	2022-26				
3.3.4	Праћење квалитета/исправн	ЈЛС		ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП	2022-26				

	ости воде са изворишта водоснабдевања						
3.3.5	Извештавање о резултатима спровођења активности	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ; ЈКП	2022-26			
3.3.6	Едукација на тему значаја заштите изворишта воде за пиће	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ Санитарна инспекција	2022-26			
3.3.7	Задовољство корисника	ЈЛС	ЈЛС ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			

МЕРА 3.2:	Праћење здравствене исправности воде за пиће		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС		Партнери:	МЗ-Санитарна инспекција, Институт за јавно здравље			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024	2026.	
Израда Плана за праћење здравствене исправности воде за пиће	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење			0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама	Вредност и фин. средства по изворима
--------	------------------	---------	----------	--------------------	-------------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------------

						(РСД)	(РСД)
3.3.1	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЛП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26			
3.3.2	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЛП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26			
3.3.3	Формирање базе података о сваком водном објекту (изворишта, дужина мреже, број корисника, итд.)	ЛП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			
3.3.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЛП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			

3.3.5	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и препорукама за коришћење	ЈП, ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција	2022-26			
3.3.6	Едукација на тему значаја обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће употребом мас медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП, СКГО	2022-26			

МЕРА 3.3:	Увођење и имплементација Плана за обезбеђење здравствене исправности воде за пиће од изворишта до точећег места		Тип мере:	1, 5			
Носилац мере:	ЈКП		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, Санитарна инспекција			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Израда Плана за обезбеђење здравствене исправности воде за пиће од изворишта до точећег места	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Израда годишњег извештаја и евалуација програмских активности	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
3.3.1	Едукација актера сачињавању Плана	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ ЈКП, СКГО	2022-26			
3.3.2	Идентификација опасности у систему јавног водоснабдевања (од	ЈЛС	Инспекције ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП, Директорат за	2022-26			

	изворишта до потрошача)		радијацион у и нуклеарну сигурност и безбедност Србије				
3.3.3	Процена нивоа ризика за сваку од утврђених опасности у односу на вероватноћу појаве и тежину утицаја	ЈЛС	Инспекције ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП Директорат за радијацион у и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26			
3.3.4	Дефинисање корективних мера	ЈЛС	Инспекције ЈКП ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ Директорат за радијацион у и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26			
3.3.5	Имплементација и контрола ефикасности примењених корективних мера	ЈЛС	ЈКП Инспекције ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ Директорат за радијацион у и нуклеарну сигурност и	2022-26			

			безбедност Србије				
3.3.6	Верификацион и мониторинг	ЈЛС	ЈКП Инспекције ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ Директорат за радијацион у и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, МЗ- Санитарна инспекција	2022-26			
3.3.7	Редовно унапређење дефинисаног Плана и усклађивање са новонасталим околностима	ЈЛС	ЈКП Инспекције ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ Директорат за радијацион у и нуклеарну сигурност и безбедност Србије	2022-26			
3.3.8	Екстерна контрола примене Плана	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ Санитарн а инспекциј а	ЈКП, ЈЛС	2022-26			

МЕРА 3.4:	Успостављање оптималног праћења квалитета ваздуха животне средине у циљу унапређења здравља становништва		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Израда Плана праћења квалитета ваздуха са имплементацијом и евалуацијом	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
3.4.1	Израда Плана праћења квалитета ваздуха са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4.2	Подизање техничких капацитета за праћење квалитета	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2022-26			

	ваздуха						
3.4.3	Усклађивање броја и врсте мерних места у складу са постојећим прописима и наменом простора	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4.4	Континуирани мониторинг квалитета ваздуха животне средине (врста и број контрола према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4.5	Израда индекса квалитета ваздуха животне средине у циљу јасног обавештавања становништва у односу на присуство загађујућих материја у ваздуху	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4.6	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4.7	Формирање базе	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ	2022-26			

	података		3, МЗ, МЖС				
3.4.8	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4.9	Информисање јавности о квалитету ваздуха и препоруке за понашање становништва	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4.10	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			
3.4. 11	Едукација на тему значаја обезбеђивања техничких капацитета за праћење квалитета ваздуха животне средине употребом интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, МЗ, МЖС	2022-26			

МЕРА 3.5:	Праћење концентрације алергена у ваздуху животне средине у циљу унапређења здравља људи		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Израда Плана праћења концентрације алергена у ваздуху животне средине у циљу унапређења здравља људи		број	2021	0	1	1	1	Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха ("Сл.Гласник РС",бр,11/2010, 75/2010 и 63/2013)
Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење		број	2021	0	1	1	1	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
3.5.1	Мапирање површина под алергеним културама, са пратећим подацима о власништву.	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2021-26			
3.5.2	Прописивање уништавања површина под алергеним културама и инспекцијска контрола	Инспекције	Министарство пољопривредe, шумарства и водопривреде, МЖС, ЈЛС				
3.5.3	Израда Плана праћења присуства инхалаторних алергена, односно плана узорковања и лабораторијске анализе на присуство алергена.	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЈЗ, ОЦД				
3.5.4	Узорковање и лабораторијска анализа са стручним	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ				

	мишљењем и препорукама за заштиту здравља људи						
3.5.5	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ				
3.5.6	Формирање базе података	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ				
3.5.7	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ				
3.5.8	Информисање становништва са предлогом мера	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ				
3.5.9	Задовољство грађана	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ОЦД				
3.5.10	Едукација на тему значаја праћења концентрациј	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, СКГО, НВО				

	е и врсте алергена у ваздуху животне средине насеља употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала						
--	--	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3.6:	Праћење нивоа буке у животној средини у циље заштите здравља људи		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024	2026.	
Израда Плана праћења нивоа буке на територији ЈЛС у циљу заштите здравља људи	број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за снижавање нивоа буке у циљу заштите здравља људи	број	2021	0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.6.1	Израда Плана за праћење нивоа буке у животној средини са имплементацијом и евалуацијом	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС; ОЦД,	2021-26			
3.6.2	Мерење нивоа буке на Планом дефинисаним мерним местима	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2021-26			
3.6.3	Анкетно испитивање становништва о субјективном доживљају буке	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2021-26			
3.6.4	Прикупљање и статистичка обрада података према дефинисаним мерним местима и прикупљеним анкетним подацима	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2021-26			
3.6.5	Формирање базе података	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ,	2021-26			

			МЖС				
3.6.6	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за снижавање нивоа буке у циљу заштите здравља људи	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2021-26			
3.6.7	Информисање јавности	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2021-26			
3.6.8	Задовољство корисника/грађана	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС	2021-26			
3.6.9	Едукација на тему значаја праћења нивоа буке са проценом утицаја на здравље људи употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ, МЖС, ОЦД, академске установе	2021-26			

МЕРА 3.7:	Одрживо управљање отпадом у циљу заштите здравља становништва		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Приватан сектор, ЈКП, ОЦД			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Успостављен програм за систематско управљање отпадом	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.7.1	Примена државне и локалне легислативе	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			
3.7.2	Успостављање регионалног система депоновања отпада	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			
3.7.3	Санација и рекултивација дивљих	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ	2022-26.			

	депонија		Инспекцијски органи				
3.7.4	Примарна селекција комуналног отпада – издвајање секундарних сировина	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			
3.7.5	Организација сакупљања отпадних комуналних вода на територији сеоских МЗ	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			
3.7.6	Успостављање система издвајања пособних токова из комуналног отпада	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			
3.7.7	Компостирање биоразградивог отпада	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			
3.7.8	Унапређење и проширење основе сакупљања медицинског, ветеринарског и зуботехничког	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			

	отпада						
3.7.9	Повећање броја субјеката обухваћених систематском контролом квалитета отпадних вода које емитују			2022-26.			
3.7.10	Управљање амбалажним отпадом	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи	2022-26.			
3.7.11	Контрола и континуирани инспекцијски надзор	Инспекције	МЖС, МЗ, ЈКП, ЈЛС, ОЦД				
3.7.12	Подизање свести становништва и привредних субјеката о потреби правилног управљања комуналним и другим врстама отпада	ЈЛС	МЖС, МЗ, ЈКП, ЈЛС, ОЦД	2022-26.			
3.7.13	Информативне /медијске активности	ЈЛС	ЈЛС ЈКП ИЗЈЗ Инспекцијски органи Медији	2022-26.			
3.7.14	Задовољство корисника	ЈЛС		2022-26.			

МЕРА 3.8:	Интегрисана контрола вектора (преносилаца узročника заразних болести – комараца, крпеља, глодара, итд)		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЈЗ			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):			Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024	2026.	
Успостављен интегрисани систем контроле вектора на територији ЈЛС у циљу унапређења здравља	број	2021	0	1	1	1	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
3.8.1	Израда Плана мониторинга различитих вектора	ЈЛС	ЗЈЗ/ИЗЈЗ	2022-26			
3.8.2	Мапирање локација за праћење популација различитих вектора	ЈЛС	ЗЈЗ/ИЗЈЗ; МЗ	2022-26			

3.8.3	Постављање клопки	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			
3.8.4	Бројање и детерминација врсте комараца	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			
3.8.5	PCR тест на присуство West Nile вируса и других узročника	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			
3.8.6	Формирање базе података	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			
3.8.7	Израда препорука за становништво	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			
3.8.8	Едукација и информисање становништва о бројности и заразности комараца	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ОЦД, медији				
3.8.9	Подела биолошких средстава за уништавање комараца становништву	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ; МЗ	2022-26			
3.8.10	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ПМФ, ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ	2022-26			

	услова животне средине и заштите здравља људи						
--	---	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3. 9:	Праћење фактора ризика по здравље деце и омладине у васпитно образовним установама		Тип мере:		1, 5			
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		ИЗЈЗ/ЗЈЗ			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:						
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединиц а мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере	
				2022.	2024.	2026.		
Број објеката у предшколским установама у којима се прате фактори ризика по здравље деце	Број	2021	1	1	1	2	ЈЛС	
Број школских установа у којима се прате фактори ризика по здравље деце	Број	2021	2	2	2	2	ЈЛС	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
3.9.1	Израда Плана контроле параметара квалитета и	ЈЛС; установе	ЗЈЗ/ИЗЈЗ	2022-26			

	здравствене исправности различитих елемената и медијума животне средине						
3.9.2	Контрола здравствене исправности воде за пиће	ЈЛС,	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, установе	2022-26			
3.9.3	Контрола квалитета ваздуха унутрашњег простора	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.4	Контрола квалитета и нутритивне вредности организоване исхране деце и омладине у васпитно образовним установама	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, установе	2022-26			
3.9.5	Контрола здравствене безбедности организоване исхране деце и омладине у васпитно образовним установама	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.6	Контрола садржаја соли у оброцима/храни организоване исхране деце и омладине у васпитно	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			

	образовним установама						
3.9.7	Контрола санитарно- хигијенских услова методом бриса	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.8	Контрола санитарно- хигијенских услова (водоснабдевање, санитација, хигијена, чушћење и управљање отпадом) коришћењем упитника за надзор	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе				
3.9.9	Контрола термалног комфора (температура, релативна влажност, струјање ваздуха и концентрација угљен-диоксида)	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.10	Мерење нивоа буке у спољашњој и унутрашњој средини	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.11	Прикупљање података о врсти употребљеног грађевинског материјала за изградњу објеката и	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			

	намештаја са аспекта утицаја на здравље (азбест, радон...)						
3.9.12	Процена енергетске ефикасности у васпитно образовним установама	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.11.1 3	Формирање базе података	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.14	Израда мера и препорука за школску управу, наставно и ненаставно особље, децу и родитеље	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.15	Едукација и информисање надлежних у васпитно образовним установама, деце, омладине и родитеља	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.16	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење свих контролисаних услова у васпитно образовним установама и заштите здравља	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			

	свих корисника простора						
3.9.17	Задовољство корисника	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			
3.9.18	Едукација на тему праћења фактора ризика по здравље деце и омладине у васпитно образовним установама употребом мас медија, интернет портала, он лине едукација и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈ 3, ЈЛС, установе	2022-26			

МЕРА 3.10:	Праћење здравствене исправности воде за пиће из јавних бунара		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈКП, ЈЛС		Партнери:	МЗ-Санитарна инспекција, Институт за јавно здравље			
Период спровођења:	2021-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022	2024.	2026.	
Израђен План мониторинга здравствене исправности воде за	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС ИЗЈЗ, ЈКП

пиће из јавних бунара							
Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС ИЗЈЗ, ЈКП

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
3.10.1	Израђен План мониторинга здравствене исправности воде за пиће из јавних бунара	ЈЛС	ЗЈЗ/ИЗЈЗ, ЈП	2022-26			
3.10.2	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број анализа према месту узорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на здравље	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција, ЈП	2022-26			
3.10.3	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција, ЈП	2022-26			
3.10.4	Формирање базе података о сваком водном	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП	2022-26			

	објекту (изворишта, број корисника, итд.)						
3.10.5	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈП	2022-26			
3.10.6	Упитник о задовољству корисника и оцена задовољства корисника квалитетом пружених услуга	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ОЦД, ЈП	2022-26			
3.10.7	Информисање јавности о здравственој исправности воде за пиће и преорукама за коришћење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ- Санитарна инспекциј а	2022-26			
3.10.8	Едукација на тему значајности обезбеђивања здравствено исправне воде за пиће употребом мас медија, интернет портала и промотивних	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ОЦД, ЈП, СКГО	2022-26			

	материјала						
--	------------	--	--	--	--	--	--

МЕРА 3.11:	Праћење здравствене исправности базенске воде		Тип мере:	5			
Носилац мере:	ЈЛС, ЈП		Партнери:	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:					
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026	
Број базена где се редовно прати здравствена исправност воде*	Број	2021.	1	2	2	2	ЈЛС

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредност и фин. средства по годинама (РСД)	Вредност и фин. средства по изворима (РСД)
3.11.1	Узорковање и лабораторијска анализа (врста и број контрола према месту улабораторијска зорковања) са стручним мишљењем и проценом утицаја на	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, ЈКП МЗ-Санитарна инспекција				

	здравље						
3.11.2	Прикупљање и статистичка обрада података према врсти анализе, броју узорака и месту узорковања	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција				
3.11.3	Формирање базе података о сваком водном објекту	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција				
3.11.4	Израда годишњег извештаја и евалуација програма са предлогом мера за унапређење	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција				
3.11.5	Упитник о задовољству корисника и оцена задовољства корисника квалитетом пружених услуга	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција, СКГО				
3.11.6	Информисање јавности о здравственој исправности базенске воде и препорукама	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција				

	за безбедно купање путем мас медија						
3.11.7	Едукација на тему значаја обезбеђивања здравствено исправне воде базена употребом мас медија, интернет портала и промотивних материјала	ЈЛС	ИЗЈЗ/ЗЗЈЗ, МЗ-Санитарна инспекција				

ОПШТИ ЦИЉ:4 Унапређење отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља						
Показатељи на нивоу општег циља (показатељи ефеката)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Формирана РГ за Унапређење отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља	Број	2021	0	2026	1	ЈЛС
Израђен План унапређења отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља	Број	2021	0	2026	1	ЈЛС

ПОСЕБАН ЦИЉ 4:	Унапређење отпорности заједнице у кризним и ванредним ситуацијама у области јавног здравља					
Показатељи на нивоу посебног циља (показатељи исхода)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљна година	Циљна вредност	Извор провере
Број усвојених програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама	Број	2021	0	2026	5	ЈЛС
Број реализованих програма јавног здравља у области друштвене бриге за здравље у кризним и ванредним ситуацијама	број	2021	0	2026	5	ЈЛС

МЕРА 4.1:	Израда процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација	Тип мере:	14				
Носилац мере:	ЈЛС	Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО, СКГО				
Период спровођења:		Потребне измене прописа:	15НЕ				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима финансир.:			
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Израђена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС.	Број	2021	0	1	1	1	Нацрт Процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на
	број	2021	0	1	1	1	

¹⁴ У складу са *Законом о планском систему* („Сл. гласник РС“ бр. 30/2018), мере јавних политика могу бити: 1) регулаторне, којима се успостављају стандарди и правила којима се уређују односи у друштву; 2) подстицајне, у које спадају: фискалне мере (субвенције, порези и друго) и друге финансијске и нефинансијске мере; 3) информативно едукативне (информационе и образовне кампање и друго); 4) институционално-управљачко-организационе (формирање нових и укидање постојећих институција, промена организационе структуре одређених субјеката, промена броја и компетенција запослених и др.), и 5) обезбеђење добара и пружање услуга од стране учесника у планском систему, укључујући и јавне инвестиције (капитални и инфраструктурни пројекти, инвестиције и др.)

¹⁵ Уноси се одговор ДА или НЕ у зависности од тога да ли је за спровођење конкретне мере јавне политике потребна измена прописа/акта . Уколико је одговор ДА, у ово поље се уноси се и назив прописа/акта.

Усвојена Процена јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација на нивоу ЈЛС.								нивоу ЈЛС. Службени лист ЈЛС.
Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)	
4.1.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за израду процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, са дефинисаним задатком	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2022-26				
4.1.2	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције,	2022-26				

4.1.3	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, која обухвата мапирање ризика и идентификацију вулнерабилних група.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26			
4.1.4	Реализација израде процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација, мапирање ризика и идентификација вулнерабилних група.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО.	2022-26			
4.1.5	Усвајање и објављивање Процене јавноздравствених ризика од појединих врста кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног	2022-26			

			друштва, грађани, итд.				
--	--	--	---------------------------	--	--	--	--

МЕРА 4.2:	Израда плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:			НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	2024.	2026.	
Израђен План смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.		број	2021	0	1	1	1	Нацрт Плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација. Службени лист ЈЛС.
Усвојен План смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.		број	2021	0	1	1	1	

--	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.2.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ са дефинисаним задацима: израда плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација, израда плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама, израда модела анализе одговора на јавноздравствене претње у	ЈЛС.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СЗО, Сектор за ванредне ситуације.	2022-26			

	ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).						
4.2.2	Конституисање радне групе, дефинисање и усвајање пословника о раду и плана рада РГ	ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције	2022-26			
4.2.3	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26			
4.2.4	Реализација израде плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене	2022-26			

			установе, специјализоване институције (РХМЗ, Републички сеизмолошки завод, Геолошки институт Србије итд), СЗО.				
4.2.5	Усвајање Плана смањења/ублажавања доминантних јавноздравствених ризика у случају појединих кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације- цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26			

МЕРА 4.3:	Израда плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП- а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО., СКГО			
Период спровођења:		Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):		Вредности фин. средстава по изворима			

(РСД):						финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере	
				2022	2024.	2026		
Израђен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	број	2021	0	1	1	1	Нацрт Плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама Службени лист ЈЛС.	
Усвојен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	број	2021	0	1	1	1	ЈЛС	

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.3.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за Израду плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26			
4.3.2	Реализација израде плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО,	2022-26			

			Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.				
4.3.3	Усвајање Плана спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26			

МЕРА 4.4:	Израда плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		НЕ				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022	2024.	2026	
Израђен План обука за одговор на јавноздравствене претње у			2021	0			1	Нацрт Плана обука за одговор на

ванредним ситуацијама Усвојен План спремности и одговора ЈЛС на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама			0			1	јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама Службени лист ЈЛС.
--	--	--	---	--	--	---	---

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.4.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26			
4.4.2	Реализација израде плана обука за одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, ЈКП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2022-26			
4.4.3	Усвајање Плана обука за	ЈЛС	Институти/заводи				

	одговор на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.		за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26			
--	---	--	--	---------	--	--	--

МЕРА 4.5:	Израда плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО.			
Период спровођења:	2022-26	Потребне измене прописа:		НЕ				
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022	2024.	2026.	
Израђен План симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		број	2021	0	1	1	1	Нацрт Плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама Службени лист ЈЛС.

Усвојен План симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама	број	2021	0	1	1	1	
--	------	------	---	---	---	---	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.5.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26			
4.5.2	Реализација израде плана симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама.	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2022-26			
4.5.3	Усвајање Плана	ЈЛС	Институти/заводи				

	симулационих вежби одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама		за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, рганизације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26			
--	--	--	---	---------	--	--	--

МЕРА 4.6:	Израда модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, ЈП-а, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО, СКГО		
Период спровођења:		Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022	2024.	2026	
Израђен модел анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби)	Број	2021	0	1	1	1	Нацрт модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој
	број	2021	0	1	1	1	
Усвојен модел анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој							

вежби)							вежби) Службени лист ЈЛС.
---------------	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.6.1	Организовање обуке за чланове РГ о методологији СЗО за израду модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	ЈЛС и Савет за здравље	Институти/заводи за јавно здравље, СКГО, СЗО, Сектор за ванредне ситуације	2022-26			
4.6.2	Реализација израде модела анализе одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).	РГ и ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, ЈКП-а, СКГО, Црвени крст, здравствене установе, специјализоване институције, СЗО.	2022-26			
4.6.3	Усвајање Модела анализе	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље,	2022-26			

	одговора на јавноздравствене претње у ванредним ситуацијама (у реалној ситуацији или на симулационој вежби).		Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, рганизације цивилног друштва, грађани, итд.				
--	--	--	---	--	--	--	--

МЕРА 4.7:	Редовно информисање становништва и промовисање мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација		Тип мере:				
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.		
Период спровођења:		Потребне измене прописа:		НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:	
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)	Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
				2022.	2024.	2026.	
Израда Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	Број	2021	0	1	1	1	ЈЛС
		2021	0	1	1	1	ЈЛС
Усвајање Плана комуникације, информисања становништва,							

односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација							
--	--	--	--	--	--	--	--

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.7.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за израду Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2022-26			
4.7.2	Конституисање радне групе и дефинисање садржаја, методологије и динамике реализације Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Црвени крст, академске институције, специјализоване	2022-26			

	кризних и ванредних ситуација.		агенције, СЗО.				
4.7.3	Израда Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	РГ и ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, СКГО, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2022-26			
4.7.4	Реализација Плана комуникације и информисања становништва, односно промовисања мера и активности које се спроводе у области спремности за одговор на јавноздравствени аспект кризних и ванредних ситуација	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, СКГО, организације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26			

МЕРА 4.8	Спровођење истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација		Тип мере:					
Носилац мере:	ЈЛС		Партнери:		Институти/заводи за јавно здравље, Сектор за ванредне ситуације-цивилна заштита, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.			
Период спровођења:		Потребне измене прописа:			НЕ			
Укупно процењена финансијска средства за меру (РСД):		Вредности фин. средстава по годинама (РСД):				Вредности фин. средстава по изворима финансир.:		
Показатељи на нивоу мере (показатељи резултата)		Јединица мере	Базна година	Базна вредност	Циљне вредности			Извор провере
					2022.	20224	2026	
Испланирано истраживање информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација		Број	2021	0	1	1	1	План истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација
Сprovedено истраживање информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација		број	2021	0	1	1	1	Извештај о спроведеном истраживању информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација

Ознака	Назив активности	Носилац	Партнери	Рок за реализацију	Укупно потребна фин. средства (РСД)	Вредности фин. средства по годинама (РСД)	Вредности фин. средства по изворима (РСД)
4.8.1	Креирање и усвајање одлуке о формирању РГ за спровођење истраживања информисности и задовољства грађана достигнутом нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација	Извршни органи и Скупштина ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље	2022-26			
4.8.2	Конституисање радне групе и дефинисање садржаја и методологије истраживања и плана рада РГ	РГ, ЈЛС и Савет за здравље.	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.	2022-26			
4.8.3	Реализација истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутом нивоом заштите од	РГ и ЈЛС	Штаб за ванредне ситуације, Савет за здравље, институти/заводи за јавно здравље,	2022-26			

	јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација.		СКГО, Црвени крст, академске институције, специјализоване агенције, СЗО.				
4.8.4.	Израда извештаја, објављивање и презентација резултата истраживања информисаности и задовољства грађана достигнутим нивоом заштите од јавноздравствених последица кризних и ванредних ситуација.	ЈЛС	Институти/заводи за јавно здравље, сектор за ванредне ситуације- цивилна заштита рганизације цивилног друштва, грађани, итд.	2022-26			

Број:55-1303/22-01
У Книћу: 18.11.2022. године

ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ
Светлана Анђелић с.р.

